

Beseda je o sprejemih novih članov v vrste Zveze komunistov. Po VII. kongresu ZKJ se je število članstva ZK znatno povečalo. Tudi sedanje letne konference osnovnih organizacij ZK imajo ta pečat. Skoraj povsod je na dnevnem redu tudi sprejemanje novih članov, ki je več ali manj slovesno.

Toda s tem še nikakor ne sme biti stvar končana. Novim članom je treba dati potrebno pomoč, jih postopoma odvajati od morebitnih škodljivih vplivov, jim pomagati, da se osvobodijo raznih predsodkov in staromislinskih usod in postanejo samozavestni državljani z jasno perspektivo naše skupne poti in napredka.

Kako to doseči? Že na nekaterih konferencah je bilo govora o tem. Večina novih članov je iz vrst delovne mladine.

SPREJEMI v Zvezo komunistov

Mnogi so prišli iz vasi, nekateri še danes stanujejo na podeželju in se v novem okolju kolektiva še teže znajdejo.

Takim novim članom, mladini je treba pomagati z individualnimi vsakodnevnimi

stiki s strani ostalih starejših članov. — Take misli in tudi zaključki so bili na nekaterih konferencah, kjer so govorili o tem. To je brez dvoma res. Toda taki sklepi so bolj nekonkretni, jih ni moč nadzirati in ostanejo lahko le deklarativna, čeprav dobronamerna želja.

Morda je ena od oblik, ki so jo osvojili v Škofji Loki (in tudi ponekod drugje) zelo primerna. Oni pripravljajo poseben seminar za nove člane. Tam bodo novi člani predvsem proučili Program in Statut ZKJ, se tako spoznali z glavnimi dolžnostmi komunista. To pa je konkretna naloga.

K. M.

KTUALNO

SPOMLADANSKI SPREHOD

Foto: F. Perdan

Z letnih konferenc ZK SKRB ZA MLADINO

prva naloga komunistov
„Motorja“ v Škofji Loki

Letna konferenca Zveze komunistov tovarne »Motor« v Šk. Loki, ki je bila v torek popoldne, je začela s svečanim sprejemom novih članov. Petnajstim novim članom, večinoma mladincem, so izročili izkaznice Zveze komunistov.

V podjetju je precej mladine, zato ni niti čudno, da se je tudi razprava zaustavila najdlje pri mladinski organizaciji. Komunisti niso posvetili mladini tiste pozornosti, kot bi bilo treba. To se je najbolje pokazalo na sami konferenci. Pokazalo se je na primer, da niti sekretariat organizacije ZK ni bil v dovoljni meri seznanjen z delom mladine. V poročilu je bil podan predlog, da bi kazalo ustanoviti klub mladih proizvajalcev. Tako za tem pa so sami mladinci povedali, da že imajo to organizacijo od lani: Seveda je bila le osnovana, z resnim delom pa ni začela.

Na konferenci so predlagali navzočji, da je treba mladinski organizaciji dati več pomoči, da je treba za delo kluba mladih proizvajalcev zadolžiti člane ZK, ali pa novo izvoljeni sekretariat. Nekateri pa so menili, da mladina sama ne kaže zadostnega zanimanja za podobne organizacije; da naj se najprej sami pokažejo, šele potem jim bodo pomagali člani ZK.

Proti takim, napačnim tolmachenjem je bila večina navzočih. Sklenili so, da je treba pomagati mladinski organizaciji, klubu mladih proizvajalcev in drugim oblikam, kjer se udeležujejo mladinci. Prav tako je bilo rečeno, da naj bi več mladine vključevali v razne organizacije in v samoupravne organe.

Hkrati pa je dolžnost vseh članov ZK, da ob njihovem vsakodnevnem delu in življenju pomagajo. (Nadaljevanje na 8. str.)

-k

Občinska konferenca Zveze ženskih društev jeseniške občine

V sredo popoldne je bila na političnega življenja Jesenic, predstavnica republiške zveze ženskih društev, Dolinka Boštjančič.

Konferenca so se udeležili tudi predstavniki javnega in žene so razpravljale o vseh

problemih, ki se tičejo njihovega dela in življenja, o vprašanju skrbi za vajuence, otroških ustanov, šolskih mlečnih kuhinj, o dejavnosti gospodinskega centra, zlasti veliko so govorile o stanovanjskih skupnostih in družbeni prehrani in drugem. V jeseniški občini obstoja 7 ženskih društev z nekaj sto člani. Najboljše je na terenu Sava, ki ima 202 članice. Društvo na Plavžu, ki je prav tako močno, pa se še ni popolnoma znalo v novih oblikah dela. Predvsem imajo društva težave zaradi pomanjkanja prostorov in denarja. V razpravi je sodelovala tudi odbornica Občinskega ljudskega odbora, ki je govorila predvsem o delu Sveta za varstvo otrok in družine. Nabizala je vrsto podatkov o tem, koliko družba prispeva v te namene. Za razne podpore starejšim ljudem in otrokom gre iz proračunskih sredstev mesečno 740.000 dinarjev. Za oskrbovanje v domovih trojico mesečno 485.000 dinarjev; za 44 mladoletnikov, ki so v raznih domovih 400.000 dinarjev. Okoli dva milijona gre vsako leto za zdravstveno letovanje otrok itd. Pri tem je poudarila, da vsi preradi prezremo te velike izdatke, ki jih daje skupnost v socialne namene.

Na konferenci so izvolile tudi novo občinsko vodstvo Zveze ženskih društev in sprejele nekaj pomembnih sklepov.

-k

Novo stanovanjske hiše ob vodovodnem stolpu so upanje kranjskih prosilcev za stanovanja. Skupno se bodo letos vselile v te hiše 104 družine. Prva stanovanja bodo končana v juniju. Do zime nameravajo urediti tudi celotno okolje s cestami, nasadi in drugimi komunalnimi napravami

Volitve

upravnih odborov - obračun dosedanjega dela

Po sklepu Zvezne ljudske skupščine je delavskim svetom podaljšana mandatna doba na 2 leti. Letos torej ne bomo volili novih delavskih svetov. Nespremenjena pa je ostala enoletna mandatna doba za upravne odbore. Te organe je treba izvoliti do konca meseca aprila.

Ponekod so te volitve že izvedli. Marsikje so bile volitve upravnih odborov preveč formalne. V prejšnjih letih, ko so bile volitve delavskih svetov, je ta dogodek v kolektivu pomenil obračun delavskega samoupravljanja pred kolektivom — pred volivci.

Toda letos, čeprav ne volimo delavski svet, marveč samo upravni odbor, ne bi smeli zanemariti te naloge. Ponekod so skupno s sindikalno organizacijo organizirali sestaneke celotnega kolektiva, kjer so predstavniki samoupravnih organov podali poročilo o dosedanjem delu. V nekaterih podjetjih so ob tej priliki povabili delavce na posebej pripravljeno sejo delavskega sveta, kjer so poročali o delu tega organa. Toda teh primerov je malo. V večini primerov volitve upravnega odbora opravi sam delavski svet. Vse premalo sodelujejo v pripravah na volitve novih upravnih odborov sindikalne podružnice, uprave podjetij in osnovne organizacije Zveze komunistov.

Hkrati se ponekod ob izbiri kandidatov in ob volitvah opaža podcenjevanje vloge upravnega odbora. Upravni odbor sestavlja predloge za gospodarstvo podjetja, sprejema mesečne gospodarske načrte, skrbi za pravilno poslovanje podjetja, odgovarja za izvrševanje postavljenih načrtov itd. Če se ponekde upravni odbor še ni uveljavil z vsemi temi nalogami, vendar ne kaže njegove vloge podcenjevati. Upravni odbori naj imajo tak sestav, da bodo kos omenjenim nalogam. K. M.

IV. kongres ZK Hrvatske

Po šestih letih so se znova zbrali komunisti te republike na svoj IV. kongres ZK Hrvatske. 176 tisoč komunistov je izvolilo 880 delegatov za kongres.

V imenu CK ZKJ in tovariša Tita je kongres pozdravil Veljko Vlahović. Glavni govor je imel sekretar CK ZKH dr. Vladimir Bakarič.

Gospodarstvo kot tudi druga področja družbenega razvoja te re-

Jesenice, 7. aprila.

Za današnje sejo Občinskega ljudskega odbora je bil pripravljen obsežen dnevni red. Najprej sta zboru razpravljala in sprejela letošnji družbeni načrt in proračun jeseniške občine, nato pa sta rešila še vrsto pomembnih upravnih - gospodarskih vprašanj. Med drugim sta sprejela sklep o združitvi obrtnih podjetij »Roga« in »Mesnina« na Jesenicah, o ustanovitvi poklicne gasilske desetine in nekaj drugih sklepov.

Ker so predlog družbenega načrta in proračuna obravnavali že na prejšnji seji in na 32 zborih volivcev, danes niso podali posebne obrazložitve. Govorili so le o nekaterih spremembah. Predloge zborov volivcev in prejšnjih razprav, je komisija za finance in družbeni načrt, vskladila s predlogom, kolikor se bile podane možnosti. Kljub temu je bila na seji živahna razprava, zlasti o posebnem proračunskem prispevku. Poleg smernic za nadaljnji razvoj gospodarstva, večanja obsega proizvodnje, storitnosti dela itd. določa predlog, da se bo letos povečala družbena bruto proizvodnja za 6,8% in bo dosegla nekaj nad 37 milijard dinarjev. Se bolj pa se bo povečal narodni dohodek. Proračun določa 360 milijonov dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov.

Na seji so predlagali nekaj zanimivih amandmajev. Odbornik Pretnar je med drugim zahteval okvirni znesek za začetek gradnje stanovanj za prosvetne delavce v Zirovnici. Tovariš Božič je povedal, da so na zboru volivcev ugotovili, da je iz letošnjega družbenega načrta premalo razvidna perspektiva za dokončno izgradnjo otroških zavetišč in vrtcev. Nadalje je predlagal dokončno ureditev razprave o Jesenicah. O načrtu negospodarskih investicij pa je dejal, da dajejo vtis, da načrt

ni dokončno izdelan in je premalo pojasnjen. Ob zaključku je še predlagal ustanovitev sklada »Toneta Čufarja«, iz katerega naj bi ob pomembnih dogodkih in praznikih podeljevali nagrade javnim in kulturnim delavcem Jesenic.

Večina omenjenih predlogov je bila zavrnjena, kajti letošnji občinski proračun je precej tesno postavljen. Posebno živahno je bilo pri glasovanju za sklad »Toneta Čufarja«. Ker je predlagatelj vztrajal, da se sredstva vzamejo iz postavke za nabavo občinskega inventarja predlog ni bil sprejet.

PRORAČUNSKI PRISPEVEK

Prvi je načel razpravo o posebnem dopolnilnem proračunskem prispevku Bregant. Povedal je nekaj mnenj z zborov volivcev v proizvajalni skupini. Kakor je že bilo rečeno na občinskem plenumu SZDL, so bile stvari premalo pripravljene in neenotno tolmачene. To je povzročilo na terenu nejasnost. Ta je prišla do izraza tudi na današnji seji. Nekateri so namreč spet predlagali, naj bi omenjeni prispevek plačali ob koncu leta iz dobička podjetja, kar je seveda proti predpisom. Drugi so predlagali, da morajo ta pri-

spevek plačati vsi, ki prejemajo plače. Nekateri pa so bili proti prispevku, čeprav so poprej zahtevali sredstva za ureditev nekaterih komunalnih problemov. Skratka, zadržanje odbornikov, zlasti odbornikov zborov proizvajalcev, je bilo precej neopredeljeno in preveč pod vtisom zborov volivcev v tovarni. Zato so odborniki izpadli bolj kot zastopniki mnenj zborov volivcev. Končno so se odločili, da naj plačajo ta prispevek vsi delavci in uslužbenci, ki prejemajo plače.

-k

publike beležijo po zadnjem, III. kongresu ZKH, velik napredek. Narodni dohodek se je na primer v teh šestih letih povečal od 260 na 490 milijard dinarjev, število zaposlenih se je dvignilo od 483 tisoč na 662 tisoč, srednje strokovne šole zajemajo 20.000 učencev več kot pred šestimi leti itd.

Ko je dr. Vladimir Bakarič govoril o teh uspehih in o bodočih nalogah, je omenil predvsem vzgojo mladih strokovnih delavcev.

TE DNI PO SVETU

Francoska policija je opravila v ponedeljek zelo obirno racijo med Alžirci v Franciji. V tej akciji je ugotovilo nad 3000 policistov in žandarjev. Aretirali so nekaj sto Alžircev, nad 1000 »sumljivih ljudi« pa so »sadržali« v »zbirnih središčih«.

Alžirska vlada je objavila, da je v boju od 22. do 29. marca na alžirskih bojiščih padlo 44 ranjenih pa je bilo 37 francoskih vojakov. Sestreljeni sta bila tudi dve francoski letali.

Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ je prejel v zadnjem času več pism, brzojavk in poslanic posameznikov, družbenih organizacij, šol in študentov, ki protestirajo proti novemu avstrijskemu zakonu o manjšinskem šolstvu na Koroškem. V svojih protestih obsojajo ravnanje avstrijske vlade, ki teži za tem, da bi denacionalizirala in likvidirala slovensko narodnostno skupino v Avstriji. Vsa pisma in brzojavke poudarjajo, da Avstrija s takimi ukrepi krši pravice, ki so bile zajamčene Slovincem z državno pogodbo o ustavnosti neodvisne in demokratične Avstrije.

Na podlagi sporazuma o sodelovanju med LMJ in Socialistično mladino Poljske je prispela v Jugoslavijo delegacija poljske mladine, ki ostane pri nas 10 dni. Potovala bo po Srbiji, Hrvaški in Sloveniji, in se bo seznanila z delom naših mladinskih, počitniških in drugih organizacij.

V Barmsteyu blizu Manchesterja (Anglija) je začelo stavkati 1600 rudarjev v premogovniku, in sicer v izraz solidarnosti z rudarji v Dodworthu. Uprava tega rudnika je namreč 16 rudarjem znižala mezde.

Proces proti 50 partizanom Benečije je bil na zahtevo obrambe odložen do 18. maja. Predsednik sodišča je privolil v odložitve razprave zaradi bolezni enega izmed zagovornikov.

V torek, 7. aprila so po vsem svetu proslavljali mednarodni dan zdravja v spomin na ustanovitev svetovne zdravstvene organizacije leta 1948. Letošnji dan zdravja ima namen zbuditi širše zanimanje za duševne bolezni in duševno zdravje ljudi.

Jedrska podmornica »Skates«, ki je drugič preplula Arktiko in severni tečaj pod ledom in vodno gladino, se je v sredo vrnila v Groton. 4944 km dolgo pot je preplula v 12 dneh. Komandant podmornice Calvert je dejal, da je najvažnejši uspeh tega potovanja v tem, da so proučili led na severnem tečaju v zimskem času.

Predsednik republike Josip Broz - Tito je v sredo dopoldne sprejel na Brionih generalnega ravnatelja Mednarodne organizacije dela Davida Morsa. Predsednik Tito se je z njim dalj časa razgovarjal.

V Benetke so prispelo v sredo prve ameriške rakete na oporišče v severni Italiji. Ameriški in italijanski oficirji, ki so nadzorovali iztovarjanje raket, niso hoteli navesti nobenih podatkov o njih.

Jugoslovanski vojaški ataše v SZ polkovnik Savo Popović in drugi sekretar veleposlanštva Vlade Miheček sta bila v sredo v Rovnu, kjer sta položila venec jugoslovanskega veleposlanštva na grob heroja Oktobrske revolucije Alekse Dundiča, ki je padel 8. julija 1920 v bojih za osvoboditev tega mesta.

IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« — UREJUVO UREDNIŠKI ODBOR — DIREKTOR IN ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK — TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475 — UPRAVE ŠT. 397 TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 — IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH — LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI

Kanclerjev labodji spev

Novica je prišla kot veliko presenečenje, kot nedvomna senzacija. V torek se je sestalo 60 članov volilnega telesa zahodnonemške vladajoče stranke demokristijanov in sklenilo predlagati dosedanjega kanclerja Adenauerja kot kandidata za predsednika republike. V še večje presenečenje vseh je Adenauer v kandidaturu privolil.

Njegova privolitev, odnosno kandidatura praktično pomeni konec živahne dejavnosti starega kanclerja kot voditelja zahodnonemške politike. Kajti medtem ko je položaj kanclerja vsemočeno in osredotočen malone vso oblast v državi v rokah enega samega človeka, je položaj predsednika republike zreduciran zgolj na reprezentanco šefa države.

Se pred nekaj tedni so skušali na ta položaj »odriniti« sedanjega ministra za gospodarstvo Erharda. Ta pa se je temu odločno uprl in se prvi uspešno postavil po robu volji starega kanclerja. Nekateri krogi znotraj krščansko-demokratske stranke, kakor tudi v krogih določenih industrijalec in kapitalistov bi prav radi videli, da bi vzel gospodarstve vaje iz rok Erharda. Zato so se ga skušali znebiti na lep način s tem, da bi ga kandidirali za predsednika republike. Toda Erhard je »zavohal« vse te kombinacije in se jim je odločno postavil nasproti.

Zdaj pa ta usoda prostovoljno čaka samega kanclerja Adenauerja. Nihče sicer še ne ve točno, kaj je privedlo Adenauerja do te nepričakovane odločitve. Ugibanj pa je kljub temu vse polno. Iz uradnih pojasnil bi bilo mogoče sklepati, da bi Adenauer rad tudi na tem položaju nadaljeval dosedanje politiko Zahodne Nemčije. Vendar ustava izrecno prepoveduje predsedniku republike vmešavanje v politične zadeve, ker mora biti to nadstrankarska osebnost. Po drugi strani kaže, da se je kancler končno le uklonil nasvetom zdravnikov, ki so mu priporočili, da je pri 83 letih že skrajni čas, da izpusti iz rok odgovorno vodenje zahodnonemške politike. Hkrati pa v uradnih krogih najodločneje zanikajo, da bi pri tem igrali kakršnokoli vlogo zunanje-politični ali tudi notranje-politični nagibi.

Seveda pa politični opazovalci ne izpuščajo izpred oči tudi te možnosti. Vsakomur je namreč jasno, da levji delež za sedanja nesoglasja v zahodnem taboru nosi prav nepopustljiva, trmasta politika starega kanclerja. Ta nesoglasja so privedla v zadnjih dneh do ostrih, malone osebnih spopadov med Macmillanom in Adenauerjem. Medtem ko Bonn očita predsedniku britanske vlade »izdajstvo«, pa v Londonu ne skopirajo z namigi, da je Adenauer očitno že prestar za tako

odgovoren položaj. To seveda ne bi nikoli vplivalo na Adenauerja, da bi opustil svojo politično aktivnost in kanclerski položaj, toda bržkone je stari politik začutil, da se njegov ugled bliža koncu in naglo slabi tako doma kot v tujini. In tako bo morda Adenauer po zgledu Churchilla v pravem trenutku zapustil vodilni položaj, preden bi utegnil njegov ugled splahneti ali docela splavati po vodi.

Seveda pa se tako njegovi pristaši kakor tudi nasprotniki že danes sprašujejo, kako bo njegov odhod vplival na zahodnonemško politiko. Znano je namreč, da je bil Adenauer največji zagovornik politike »trde roke« in »s pozicij sile«. Za odgovor na to vprašanje bo treba seveda še počakati, ni pa nobe-nega dvoma, da utegne Adenauerjev odhod deloma tudi vplivati na uradno nemško politiko. Saj je dovolj pripomniti, kljub vsem uradnim zanikanjem, da kancler zapušča svoj položaj prav v trenutku, ko se maje vsa dosedanja stavba zahodnonemške politike, ko še nikoli tako kot doslej ni prišel do izraza ves nesmisel toge, zapete, nepopustljive bonnske politike pri obravnavanju in reševanju zapletenih in najbolj kožljivih mednarodnih vprašanj.

MARTIN TOMAZIČ

naša kronika

PREDKONGRESNA DEJAVNOST ORGANIZACIJ ZK

Člani Zveze komunistov Kranjskega okraja se živahno pripravljajo na IV. kongres ZK Slovenije. Mnoge osnovne organizacije so že opravile letne konference in izvolile nova vodstva ter delegate za kongres. V Okraju je okoli 160 osnovnih organizacij ZKJ, ki bodo izvolile skupaj 69 delegatov. V Zireh so izvedli že tudi občinsko konferenco ZK, medtem ko jih bodo imeli v drugih občinah kasneje. Občinska konferenca v Zireh je bila zelo uspešna in je pregledala celotno problematiko v občini. Zlasti mnogo so razpravljali o gospodarstvu in podjetjih, delovni storilnosti in drugem.

Tudi v kranjski občini so imeli že nekaj konferenc osnovnih organizacij ZK. V Naklem pri Kranju so povabili na konferenco tudi predstavnike ostalih političnih organizacij in Kmetijske zadruge. Dobro konferenco so imeli tudi v Stražišču. Tu so zlasti aktivno posegli v razpravo mladi komunisti, ki so dali tudi nekaj dobrih predlogov. Uspešna je bila tudi konferenca v »Intexu« in nekaterih drugih podjetjih.

V času priprav na kongres so v kranjski občini sprejeli v ZK 222 novih članov, predvsem mlajših delavcev. V Zireh pa so v tem času sprejeli 27 novih članov.

ZA 40-LETNICO KPJ V KRANJU

Delovni ljudje kranjske občine bodo 40-letnico KPJ proslavili s številnimi prireditvami, ki jih bodo imeli skozi vse leto. Posebno veliko prireditev bodo imeli ta mesec. Predvideno je predavanje o »Bilečanskem procesu«, ki ga bo imel Milan Aphi. 21. aprila bo osrednja akademija s slavnostnim govorom. Dramska sekcija »Svoboda« pa bo uprizorila Potrčevovo dramo »Zločine«. Glasbena šola v Kranju pripravlja, v počastitev jubilejnega leta, samostojen koncert iz del jugoslovanskih skladateljev.

V nedeljo, 26. aprila, bodo imeli veliko proslavo na Okroglem pri Kranju, kjer je padel Stane Zagar - mlajši s tovariši. Prireditve se bodo udeležili številni Kranjčani in okoljanci. Hkrati bodo imeli v tem času razna zborovanja in proslave tudi v delovnih kolektivih kranjskih tovarn.

ZA BOLJŠE DELO OBČIN

Včeraj, 9. aprila, se je začel v Kranju poseben dvodnevni seminar o nekaterih gospodarskih in organizacijskih vprašanjih na naših občinah. Seminarja so se udeležili predsedniki ObLO, predsedniki zborov pri občinskih ljudskih odborih kot tudi predsedniki svetov pri OLO.

Predavanja so bila: o nekaterih aktualnih vprašanjih našega kmetijstva, o politiki novega načina nagrajevanja in o izdelavi tarifnih pravilnikov, o zaposlovanju delavstva, kakor tudi o organizacijskih vprašanjih komunne kot družbenega organa, o načinu vodenja sej in podobno. Glavni cilj seminarja je bil, pomagati občinskim ljudskim odborom pri nekaterih konkretnih, neposrednih nalozah.

K. M.

LETOSNJA STAFETA MLADOSTI V OKVIRU PROSLAV 40 LETNICE KPJ

V polnem letu so priprave za štafeto mladosti, ki bo letos v znamenju proslav 40-letnice KPJ. Republiška proga bo tekla v obratni smeri kot prejšnja leta, in sicer od Ljubljane preko Vršiča in naprej po Primorski. Skozi Gorenjsko bo tekla 22. in 23. aprila. Poleg glavne republiške proge je predvidenih pri nas še 25 večjih in manjših prog po partizanskih krajih in ob krajih, ki so znani po dogodkih iz predvojnega delavskega gibanja pod vodstvom KPJ.

V našem okraju je organizator štafete Okrajna zveza TVZ Partizan. Sodelujejo pa: ZB, LMS, taborniki, gasilci, JLA ter druge množične in športne organizacije. ZB pripravlja skice vseh prog in posamezne opise važnih krajev, koder bo potekala štafeta.

M. M.

kratko, vendar zanimivo

IVAN BERTONCELJ - JOHAN MED KRANJSKIMI DIJAKI
Pretekli teden je obiskal Gimnazijo Kranj podpredsednik OLO tovariš Ivan Bertonec - Johan. Tu je imel krajše predavanje četrtim letnikom o zgodovini in vlogi KPJ. Za predavanje je vladalo veliko zanimanje.

UROJ JESENICE POŽIVIL SVOJE DELO

Na letošnjem občnem zboru je UROJ na Jesenicah sprejel sklep, da bodo skušali nuditi svojemu članstvu čimveč strokovne izobrazbe. Z organiziranjem strokovnih predavanj skrbi UROJ na Jesenicah, da so člani stalno na tekočem o napredku vojne

tehnike. Eno takih predavanj je bilo prejšnjo sredo zvečer v Delavskem domu. Polkovnik Švigelj je predaval o sremski fronti in s tem navdušil številne poslušalce. Predavanje polkovnika Švigelja je bilo toliko zanimivejšee, ker je bilo dopolnjeno s predvajanjem filma.

ANKETA MED POTROŠNIKI

V petek zvečer je imel Svet potrošnikov iz Kranja za samostojno trgovino, v prostorih trgovine Potrošnik, prvo redno sejo. Sprejeli so poslovnik, ki ga je pripravil za potrošniške svete Svet za blagovni promet pri ObLO Kranj. Člani sveta so bili zadovoljni z dosedanjim po-

slovanjem trgovine. Da bi bili tudi seznanjeni s tem, kaj mislijo o poslovanju trgovine potrošniki, so sklenili, da jih bodo anketirali. Člani sveta bodo od sedaj naprej redno prisostvovali inventuram v trgovinah.

JESENISKI GIMNAZIJCI PRAVILI LITERARNI VEČER

Udeleževanje dijakov jeseniške gimnazije je letos zelo napredovalo na raznih kulturnih področjih. Ustanovili so mladinski pevski zbor, delujejo v dramskem krožku, ki pravkar študira Fodorjevo Maturu. Najbolj je delaven literarni krožček. Tu je v soboto zvečer priredil v Čufarjevem gledališču literarni večer, na katerem so dijaki dramskega krožka recitirali in brali dela svojih tovarišev. Literarni večer je bil dobro obiskan in želja vseh je, da bi se leta spet kmalu ponovil. Med drugim je omembe vredno, da izdaja literarni krožček tudi svoje glasilo »Plamen«, ki postaja med jeseniškimi dijaki in tudi med ostalim prebivalstvom priljubljena mladinska revija.

KAJ BODO ŠE NAŠLI?

Na gradbišču Narodne banke na Titovem trgu v Kamniku so pri kopanju temeljev v globini treh metrov našli na trdo laporno podlago. Nad en meter debela plast glinje in mivke je najbrž dno nekdanjega jezera, o katerem pripovedujejo tudi pravljice. V plasti blata so prav na dnu našli dobro ohranjene kosti neznanih živali, pa tudi nekaj kamnitih in steklenih predmetov. Arheologi zdaj preiskujejo najdenine. Žal so delavci mnogo najdenih kosti in predmetov zavrgli, preden so obvestili strokovnjake o najdbi. Kamnični so radovedni, kaj bodo pri nadaljnjem kopanju še našli.

KAKO JE S STRELSTVOM V TRBOJAH

Pred nedavnim so strelci v Trbojah na sestanku sklenili, da bodo imeli redno trikrat tedensko trening. Sklenili so tudi, da bo treba sestaviti žensko ekipo, zgraditi malokalibrsko strelišče in se resno pripravljati za vsa tekmovanja, ki so pred vrati. Sklepi so bili torej lepi, izpolnili pa niso nobenega, kajti ljudje, ki so bili za te sklepe zadolženi, gredo raje v gostino, češ »trenirali bomo že drug teden«.

Ceprav je v Trbojah več kmečke kot delavske mladine, bo kljub temu treba začeti čimprej resno trenirati, posebno zdaj, ko na oolju ni posebnega dela. Pristopiti pa bo treba tudi k gradnji novega strelišča.

-o. e.

naš razgovor

Prvikrat na svetovnem prvenstvu

Ves prejšnji teden smo z zanimanjem sledili v časopisju in po radiu poročilom svetovnega prvenstva v namiznem tenisu, ki je bilo v Dortmundu. Prvenstva se je udeležila tudi jugoslovanska reprezentanca, njen dres pa je oblekel tudi Kranjčan Janez Teran. Le-ta se je že v ponedeljek zvečer vrnil iz Zab. Nemčije in ko smo ga obiskali, nam je z velikim navdušenjem pripovedoval o nepozabnih doživetjih preteklih dni.

Janez je z loparčkom in belo celuloidno žogico že sedmo leto neločljivo prijatelj za zeleno mizo. S skromnim športnim rekvizitom je že nanizal vrsto uspehov in med drugim že sedemkrat oblekel dres z jugoslovanskim grbom. »Največji moj uspeh pa je letošnje svetovno prvenstvo v Dortmundu,« nam je rekel, ko smo ga vprašali, naj nam pove, katerega uspeha je najbolj vesel.

»Med posamezniki iz dvainštridesetih držav sem se uvrstil med prvih 64 na svetu. — Najprej sem premagal prvaka ZAR ElBarashia s 3:2, v drugem kolu sem z enakim rezultatom uspel proti Francu Carlooku, nato pa sem klonil proti evropskemu prvaku, Madžaru Becziku z 0:3. Medtem ko sem prva dva nasprotnika zanesljivo premagal, čeprav tega rezultata ne kažeta, se Madžaru nisem mogel bolje upirati. Ker je Beczik osvojil peto mesto na svetu, sem se zato jaz po teoretični razvrstitvi uvrstil na sedemintrideseto.«

Nato je nadaljeval: »Prvega svetovnega prvenstva, ki sem se ga udeležil, nikdar ne bom pozabil. Veličasten je spomin na velikanško dvorano, v kateri so istočasno ob 16 mizah odmevali udarci loparčka ob žogico. Razen tega pa je bilo v posebnem prostoru še 12 miz za treninge. Med mizami se je sprehajalo ali

borilo okoli 500 tekmovalcev napravljeno v trenerke 42 različnih barv in grbov ter napisov in vsak, ki je prijel loparček v roke je mojstrsko obvladal pokske majčkene celuloidne žogice.«

»Kdo izmed zbranih igralcev ti je ostal najbolj v spominu?«

JANEZ TERAN

»Vsekakor Japonec Ogimura, čeprav sem ga že precej dobro spoznal, ko je pred leti gostoval v Jugoslaviji. Kot on, pa so imeli tudi vsi ostali reprezentanti športno obnašanje, katerega nihče od prisotnih ni mogel spregledati. Vsak Japonec je dal pred pričetkom tekme in po končanem srečanju roko svojemu trenerju in vsem soigralcem svoje reprezentance ne oziraje se na uspeh ali poraz. Tisti,

ki ni poznal njihove navade, je bil zaradi tega morda vedno prepričan, da Japonci samo zmagujejo, ker poraza na njihovem izrazu ni moč opaziti.«

»Kakšno je bilo vzdušje med tako različno množico igralcev z vsega sveta?«

»Igralci vseh kontinentov smo se med seboj odlično razumeli. Bila pa so nekatera vodstva reprezentanc, ki niso nič kaj lepo gledala na prijazne pogovore igralcev. S Kitajci se je bilo praktično nemogoče zaplesti v pogovor.«

Znano je, da so vsi naslovi svetovnih prvakov odšli v Azijo. Kaj meniš je vzrok tolikšnemu uspehu igralcev sosednjega kontinenta?«

»Moje mišljenje je, da je treba iskati razliko med Evropejci in Azijci v temperametu. Vietmanci imajo enak način igre kot mi, vendar so hitrejši, borbenjši in imajo boljše refleks.«

»Povej nam še kakšno zanimivost s prvenstva.«

»Med srečanjem Miles (ZDA) — Jung (Kitajska), je med 8000 gledalci na balkonu nekdo začel glasno navijati, ne vem za koga. Menda tudi sam ni vedel, ker je bil malce pijan. Pri vseh 16. mizah so prekinili z igranjem. Gledalci so prenapetega navijača mirili, vendar je le-ta z njimi kar fizično obračunal. Nato pa je prišel moški v beli srajci, visok pravi velikan, prijel navijača z eno roko za vrat, z drugo za zadnjico in ga postavil na hladno.«

Janez Teran je sedaj pred maturi. — Prav gotovo bo moral zaradi tega vsaj za nekaj mesecev pustiti namizni tenis ob strani, čeprav v šoli ni slab dijak. In ko smo ga vprašali, za kakšen študij se bo odločil po maturi, nam je odgovoril: »Ceprav sem že razmišljal o tem, ne bi hotel odgovoriti. Najprej moram maturirati.«

B. F.

Z občnega zbora Trgovinske zbornice za okraj Kranj

Naša razglednica

VEČ TRGOVIN S SAMOPOSTREŽBO

Tržišče s kmetijskimi pridelki še vedno ni urejeno - Kako zmanjšati fluktuacijo v trgovini - Težave in nejasnosti pri nagrajevanju po učinku

V sredo dopoldne je bil v prostorih Okrajnega ljudskega odbora Kranj VII. redni letni zbor Trgovinske zbornice za okraj Kranj. Udeležba delegatov je bila zelo slaba — le nekaj nad 40 odstotkov, od gostov pa sta se občnega zbora udeležila tudi Viktor Valič, predsednik republiške Trgovinske zbornice, in Vinko Hafner, predsednik OLO Kranj.

cene zelo pomembno mesto. Zai pa se pri tem pogosto dogajajo napake, ki jih je težko popravljati. Samo en primer: politika odkupnih cen krompirja je bila lani jeseni precej zgrešena. Začetna odkupna cena je bila 8 din (in ni krila kmetovih proizvodnih stroškov), kasneje je 13 din, končno pa se je ne glede na dogovore cena zaradi zelo velikega povpraševanja dvignila

delovne sile v trgovini se zdaj postopoma že izravnavajo s potrebami in bo do leta 1962 povsem odpravljen.

Z organizacijo tečajev, seminarjev in strokovnih razprav je Zbornica precej pripomogla k prekvalifikacijam in nadaljnemu usposabljanju že zaposlenega trgovskega osebja. Da pa bi se v prihodnje lahko vršilo redno šolanje visokokvalificiranih trgovskih delavcev, so OLO Kranj predlagali ustanovitve popoldanske redne dvoletne poslovodske šole. Ta bo ustanovljena jeseni in bo pomembna pridobitev za trgovino.

Predsednik republiške Trgovinske zbornice tovariš Valič je v razpravi poudaril med drugim, da se mora drobna trgovska mreža približati potrošniku in da se mora na določenem področju medsebojno prepletati. Rekel je tudi, da trgovina ne gre v korak z našim splošnim razvojem, ampak da marsikje še predstavlja ozko grlo v razvoju našega blagovnega prometa. Našo trgovsko mrežo je treba čimprej modernizirati in odločneje pristopiti k sistemu samopostrežbe. Kranjski okraj namreč vse do Kranja nima samopostrežne trgovine. Ta pomanjkljivost pride do izraza predvsem v turistični sezoni. Turisti, pa tudi domači potrošniki pogrešajo tudi trgovine, ki bi bile odprte neprekinjeno, tudi v soboto popoldne in v nedeljo. Zakaj so trgovine v soboto popoldne zaprte? Menda bi bilo primerneje, če bi bile zaprte n. pr. v četrtek popoldne!

NEUGNANI OBROČ

Foto: F. Perdan

O razpravah o novem tarifnem pravilniku

Prej premalo, zdaj preveč delavcev

Prvi pozitivni rezultati v podjetju Inteks

Te dni se delavci in delavke tekstilne tovarne Intex v Kranju zelo zaustavljajo ob vratarnici pri izhodu. Cela stena je polna oštevilčenih listov predlogov za nov tarifni pravilnik. Mnoge predilke in tkalke se zastrinjajo v stolpe števil, kjer so prikazani predlogi za nove tarifne postavke posameznih delovnih mest. Veliko, veliko, govore o tem. Denar, plača, koliko bo zaslužil, to vsakega zanima, živo zanima.

Razprave o novem načinu plačevanja pa so po oddelkih že več mesecev. Sindikalne organizacije so s pomočjo tehničnega vodstva in uprave organizirale po obratih živahne razprave. Sprva je šlo za načela, za to, na kakšen način naj bi se zasnove tarifni pravilnik. Pozneje pa so bile te razprave vse konkretnije, razpravljali so o vsakem delovnem mestu, o vsakem izdatku, če bi ga lahko zmanjšali, prišli deli. Govorili so o normah, o kvaliteti dela, o ozkem grlu predilnice in o drugem.

Ko so tako razpravljali o možnostih, kako priti do večjih prejemkov, so marsikje zahtevali norme in druge oblike nagrajevanja po učinku. Na vseh delovnih mestih tega še niso mogli uvesti, vendar so skoraj večini delavcev ugodili. Lani je na primer delalo le 57% delavcev po normi. Letos pa bo po učinku dela zajeto približno 80%

vseh zaposlenih. Kjer ni bilo moč odrediti nekakega merila na posamezno delovno mesto, so se odločili za skupinske norme. Prav te skupinske norme pa so povzročile zelo živahne razprave po oddelkih. Značilno je, da so prej marsikje govorili o tem, da so potrebni novi delavci. Zdaj, ob novem sistemu nagrajevanja pa so sami delavci ugotavljali prav nasprotno. V oddelku belilnica so ugotovili, da bi lahko opravljali isto delo z dvema delavcema manj. Zmanjšanje zaposlenih so že uresničili. Ta kolektivna zahteva belilnice pa je še oživela podobne

razprave v drugih oddelkih, kjer iščejo razne možnosti, da bi dosegli večji delovni učinek oziroma večje prejemke.

Veliko govora pa je bilo tudi o tem, kako nagrajevati mojstre in tehnično vodstvo. Se lani so to osebe nagrajevali. V predlogu novega tarifnega pravilnika pa to ni več predvideno. Tarifne postavke jim tudi niso zvišali. Zato so se oni pritoževali. Celo delavski svet je na široko razpravljal o tem. Sklenili so, naj bodo tudi mojstri, kot ostali delavci ob strojih, vezani na uspeh oddelka. Končno je uveljavljeno to načelo.

K. M.

ČISTOČA

Pri nas smo sicer že vajeni videti natakarja, mesarje pa tudi prodajalce ob pultu s posebno belo obleko. Vendar ponekod gostinska, trgovska in druga podjetja, ki se bavijo s proizvodnjo in prometom živim, niso še uveljavila teh običajev.

Sekretariat za zdravstvo pri Zveznem izvršnem svetu je pred mesecem izdal poseben pravilnik o tem. Za vse osebe, zaposlene v podjetjih za proizvodnjo, promet oziroma prodajo živim in pijač, so predpisane posebne obleke oziroma plašči, pokrivala iz belega platna. Za nekatera delovna me-

sta je določena tudi vrsta obutve in še poseben predpasnik.

Gospodarske organizacije so dolžne, da v treh mesecih preskrbijo svojim uslužbencem in delavcem na takih delovnih mestih predpisana oblačila in obutev.

Ta ukrep bo pomenil v marsikaterem obratu gotov napredek. Vendar se ne bi smeli ustaviti zgolj pri tem, da zadostimo predpisom. Treba je hkrati uresničevati cilj tega predpisa — korak naprej k higienski in kulturni postrežbi. Tu pa je še veliko dela, kar je zlasti pri nas, v turističnem kraju še posebej važno.

POSTREŽITE IN IZBERITE SI GAMI

Samopostrežne trgovine naj imajo prednost

čaki tržišča s kmetijskimi pridelki. Ukrep zveznih in lokalnih organov so pripomogli, da se je organizacija tega tržišča izboljšala. — Zbornica je bila tudi pobudnik akcije za pogodbeno povezovanje med kmetijsko-proizvajalnimi in preskrbovalnimi podjetji. Podjetja se si doslej pogodbeno zagotovila 626 ton sadja, 636 ton zelenjave in večje količine krompirja. Pogodbe se sklepajo večinoma po tržnih, manj po fiksno določenih cenah.

Precej večje težave so bile za trgovino s klavno živino. Te izvirajo predvsem iz zmanjšane ponudbe oziroma zmanjšane stalaže živine, zlasti pa iz zmanjšane ponudbe domače potrošnje mesa. Stanje se je občutno poslabšalo zlasti v zadnjih mesecih in bodo potrebni izredni napor mesarskih podjetij, da bodo lahko vsaj deloma zagotovila preskrbo prebivalstva, posebno še v času turistične sezone.

Nedvomno imajo v prometu s kmetijskimi pridelki dogovorjene

na 17 in 18 din. Pri taki odkupni politiki se predvsem individualni proizvajalci navajajo na zadrževanje blaga in je zato pravilen potek odkupa povsem nemogoč.

Nič manj važno ni vprašanje kakovosti v trgovini, ki ga je Zbornica reševala z vso resnostjo in dosegla že lepe uspehe. Posebna analiza problematike trgovskega osebja, ki so jo izdelali lani, je pokazala, kje so vzroki za izredno močno fluktuacijo v trgovini in za zmanjševanje zanimanja mladine za vključevanje v to panogo. Postopoma se bodo ti vzroki lahko odpravljali z ukrepi državnih organov, podjetij in Zbornice. Primanjkljiva

Precej časa so se odborniki v razpravi zadržali pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov, za katere menijo, da morajo v vsakem primeru uveljaviti sistem nagrajevanja po delovnem učinku. Vendar so se mnogi znašli pred problemom, kako uveljaviti ta sistem pri takšnem načinu formiranja in delitvi dohodka, kot je zdaj v veljavi. Če namreč podjetja neke stroke hočejo, da bodo svoje delavce nagradila po prometu, potem jim to v številnih primerih onemogoča močna davčna progresivna politika, ki ne dopušča, da bi se čisti dohodek dvigal vzporedno s prometom. Kljub temu pa si močno prizadevajo, da se sistem nagrajevanja po učinku uveljavi, čeprav je razprava pokazala, da so prav pri tem še velike nejasnosti in tudi objektivne težave.

Precej časa so se odborniki v razpravi zadržali pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov, za katere menijo, da morajo v vsakem primeru uveljaviti sistem nagrajevanja po delovnem učinku. Vendar so se mnogi znašli pred problemom, kako uveljaviti ta sistem pri takšnem načinu formiranja in delitvi dohodka, kot je zdaj v veljavi. Če namreč podjetja neke stroke hočejo, da bodo svoje delavce nagradila po prometu, potem jim to v številnih primerih onemogoča močna davčna progresivna politika, ki ne dopušča, da bi se čisti dohodek dvigal vzporedno s prometom. Kljub temu pa si močno prizadevajo, da se sistem nagrajevanja po učinku uveljavi, čeprav je razprava pokazala, da so prav pri tem še velike nejasnosti in tudi objektivne težave.

Skrb za mladino

(Nadaljevanje s 1. strani)

gajo mladini, da se z mladinci pogovarjajo, skušajo ugotoviti njihove težave in jim dajati primerne nasvete. Zlasti naj bi se pustili ob strani mladina, ki je prišla iz vasi in se v novem okolju težje znajde.

Veliko so na konferenci govorili tudi o drugih problemih in težavah podjetja. Kolektiv se je v zadnjih letih razvil in šteje danes že 480 članov. Vzporedno je rastla tudi zmogljivost podjetja, ki dosega letos že 859 milijonov din proizvodnje.

Toda pri vseh naporih kolektiva niso bili vsi komunisti v ospredju. Bilo je celo več primerov ne-discipline. Komunisti so pred mesecem dni razpravljali o produktivnosti dela in o možnostih za večji uspeh kolektiva. Ugotovili pa so, da je v podjetju potreben organ, ki bi se posebno bavil z odkrivanjem raznih rezerv in se bavil z dvigom produktivnosti. Predlagali so, naj bi delavski svet imenoval tako komisijo. Na konferenci so upravičeno zahtevali ustanovitev odbora komunistov, članov delavskega sveta, zakaj niso tega predloga posredovali delavskemu svetu.

O takih in podobnih stvareh so se komunisti »Motorja« samokritično pomenili in na koncu izvolili novo vodstvo, ki bo njihove sklepe moralo upoštevati pri nadaljnjem delu.

K. M.

beležka

BREZSRČNO IN ŠKODLJIVO POČETJE

Tri jutra zapored, 26., 27. in 28. pretelega meseca se je sredi Podbrzov v Podtabru ustavil kamion »Projekta« iz Kranja. Delavci, ki so se z njim pripeljali, so si vsakokrat privoščili bresčeno in škodljivo zabavo posebne vrste. Namesto, da bi se lotili nakladanja lesa, za kar so bili plačani, so se raje vsak dan »urili« v streljanju z zračno puško na ptice pevke. Mnogo tako ranjenih ptic potem poginja v mukab. Zračna puška je kot nalašč priprava za trpičenje ptic in ne spada nikamor drugam kot le na strelišče pred papirnate tarče. Ti bresčeni ljudje pa s tem dejanjem povzročajo tudi veliko gospodarsko škodo, saj vsi vemo, da je vloga ptic pevke v naravi izrednega pomena. Zato naj pristojni organi kot tudi člani lovskih organizacij vsem tistim, ki jih zalotijo pri takem bresčnem in škodljivem početju, odvzamejo puške, kar je tudi v skladu z zakonom o lovu.

-11-

na dnevnem redu V KOMUNAH

Družbeni načrt

Prodlog družbenega plana Občinskega ljudskega odbora Železniki predvideva za leto 1959 skupaj 35.171.000 dinarjev investicij, od tega gospodarskih 3.730.000 dinarjev in negospodarskih 31.441.000 din. Največ bodo investirali v stanovanjsko gradnjo (29 milijonov dinarjev). Sredstva za negospodarske investicije bodo investirali v trgovino (230.000 din za podjetje »Sora« Železniki) in v obrt (»Ratitovec« Studeno — 2 milijona din, Mesarija Železniki 50.000 din in Komunalno podjetje 1 milijon dinarjev). Investicije v združenem sektorju bodo uporabili izključno za potrebe kmetijstva.

Prodlog družbenega plana predvideva tudi večja sredstva in več skrb občinjskih organov za razvoj turizma in gostinstva v Selski dolini. Ti dve panogi gospodarstva sta bili doslej namreč najbolj zanemarjeni.

V industriji se bo bruto produkt dvignil od 983.000 din v letu 1958 na 1.252.396 dinarjev v letu 1959. Tak porast industrijske proizvodnje bodo lahko dosegli zaradi že končanih rekonstrukcij v tovarni »Niko«, zaradi racionalnejšega izkoriščanja industrijskih zmogljivosti in razširjene kooperacije med podjetji in zaradi predvidenega povečanja delovne storil-

nosti in boljše organizacije dela. »Niko« Železniki ima z dograditvijo novega tovarniškega objekta vse možnosti za povečanje proizvodnje in pogoje, da se vrsti med pomembna izvozna podjetja. Tudi MLIP Čošnjica s svojimi finalnimi izdelki uspešno nastopa na domačem in tujem tržišču, vendar bo podjetje zaradi iztrošenosti osnovnih sredstev že v bližnji prihodnosti moralo misliti na rekonstrukcijo celotnega obrata.

V občini Železniki je kmetijska proizvodnja lani porasla za 25 odstotkov, in sicer predvsem na račun izredne sadne letine, pa tudi zaradi skrbnejše obdelave zemlje in uporabe kvalitetnejših semen. Lani se je povečalo tudi število goveje živine in odkup mleka. Za leto 1959 predvideva plan razširitev sadovnjakov za 5 hektarov, zasaditev črnega ribeza na površini 3 ha, uvajanje pogodbene proizvodnje na travnikih in pri italijanski pšenici ter hibridni koruzi in povečano porabo umetnih gnojil. V pašništvu predvidevajo med drugim tudi razmejitev gozdnega in pašnega gospodarstva.

Predlog družbenega plana predvideva tudi večja sredstva in več skrb občinjskih organov za razvoj turizma in gostinstva v Selski dolini. Ti dve panogi gospodarstva sta bili doslej namreč najbolj zanemarjeni.

A. T.

Gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot št. 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklje 20, izgubljen 10, ostalo 12 din od besede, naročniki imajo 50 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je 397, uredništva 475.

Prodajam poceni dobro ohranjen pod 6 krat 10 m. Ostrejšje uporabljivo za stavbo. Rezač, gostilne pod Krvavcem, Cerklje. 2922

Dve dekleti iščeta kakršnekoli zaposlitve v hotelu ali večji restavraciji. Naslov v oglasnem oddelku pod »Bohinj — Bled — Kranj — Tržič. 2930

Ugodno prodam žensko Rogovo kolo, novo, psa ovčjaka starega šest mesecev dobrega čuvaja, otroški športni voziček dobro ohranjen. Prodajam ali zamenjam za drva vzdoljiv štedilnik - desni, skoraj nov z bakrenim kotličkom. Semen Lovro, Delavska cesta 23, Kranj - Kalvarija. 2931

Prodajam motorno kolo »Saks« ali zamenjam za les. Erzar Janez, mizar Zg. Brniki 4, Cerklje. 2932

Vse ljubitelje glasbe obveščamo, da smo v naši trgovini v Kranju (Prešernova ulica), odprli **ODELEK ZA PRODAJO GRAMOFONSKIH PLOŠČ**. — Na zalogi imamo plošče klasične in zabavne glasbe. Prav tako imamo tudi elektrogramofone in pribor. **Elektrotehnično podjetje KRANJ**

Planinsko društvo Radovljica obvešča vse planince, da nas je nenadoma zapustila naša dolgoletna odborica

MILENA POTRATA

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV KRANJ

razpisuje

naslednja delovna mesta:

OBRATNI KNJIGOVODJA — potrebna srednja strokovna izobrazba z nekajletno prakso na enakem ali sličnem delovnem mestu.

KUHARICA — samostojna, kvalificirana, za čas sezone v počitniškem domu.

DVA TKALSKA MOJSTRA — z nekajletno prakso.

DVA TKALSKA PODMOJSTRA — z nekajletno prakso, lahko tudi tkalca, prosta vojaščine.

Plača po tarifnem pravilniku, za kuharice samsko stanovanje zagotovljeno. Interesenti naj se javijo v personalnem oddelku podjetja, osebno ali pa naj dostavijo pismene ponudbe takoj, oziroma najkasneje do 30. aprila 1959.

Kranj, dne 8. aprila 1959.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

PETRA GRASIČA
Strahinj 60

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tolikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili številne vence in z nami sočustvovali.

Posebej se zahvaljujemo zdravnikom ljubljanske bolnišnice in dr. Bajžiju, ki se je tako vztrajno trudil do njegove zadnje ure. Zahvaljujemo se duhovščini, gasilcem iz Naklega in Dupelji, pevskemu zboru, sorodnikom in znancem, ki so ga počastili s tolikšnim cvetjem in se poslovlili od njega v obilnem številu. Prav iskrena zahvala vsem sosedom, za požrtvovalno pomoč ob nepričakovani smrti našega ljubega moža in očeta.

Strahinj, 6. aprila 1959.

Zalujoča družina Grašič

Prodajam parcelo zazidljivo v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 2933

Prodajam dobro ohranjeno italijansko žensko športno kolo. Naslov v ogl. odd. 2934

Prodajam motorno kolo »Ariete« — dobro ohranjeno. Interesenti naj se oglašijo na Delavski cesti 39, Kranj. 2935

Prodajam kuhinjsko gredenco v dobrem stanju. Naslov v oglasnem oddelku. 2936

Prodajam hišo takoj vseljivo v okolici Kranja proti zamenjavi stanovanja. Ponudbe oddati v ogl. odd. pod »Takoje«. 2937

Prodajam 11-cevni najnovejši inozemski UKW sprejemnik z garancijo. Naslov v ogl. odd. 1938

Sobo dam ženski, ki mi posodi gotovino ali material za izdelavo. Dopoldanska pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 2939

Krojaško mizo 230 krat 100 prodajam. Naslov v oglasnem oddelku. 2940

Prodajam motorno kolo 98 ccm »Saks« v dobrem stanju. Zadržnik, Predvor. 2941

Prodajam motorno kolo 98 ccm »Saks« v dobrem stanju, cena 27 tisoč dinarjev. Bašelj 9. 2942

Prodajam molzno kravo. Tenetiše št. 28, Golnik. 2943

Ugodno prodajam travnik med Senčurjem in Kranjem. Poizve se Vodopivčeva 13, Kranj. 2944

Prodajam desni štedilnik za 7000 dinarjev. Ogled samo od 15. ure dalje. Naslov v oglasnem oddelku. 2945

Prodajam novo hišo na Miljah pri Kranju št. 2. Takoj vseljiva. Ponudbe oddati v gl. odd. 2946

Prodajam zavorne bobne z obroči in plašči za gumij voz. Naslov v oglasnem oddelku. 2947

Hišo 2 stanovanjsko v Stražišču prodajam. Eno stanovanje takoj vseljivo, drugo pod jamstvom jeneseni. Cena ugodna. Naslov v ogl. odd. 2948

Prodajam suho seno. Kregar Franc, Zalog, Cerklje. 2949

Prodajam gumij voz še dobro ohranjen 20 colski. Naslov v oglasnem oddelku. 2950

2 nhljvi v Kamni gorici prodajam ali dam v najem. Informacije daje Franc Prevc, Kamna gorica 28. 2951

Prodajam čevljarški šivalni stroj »Cilindrico« dobro ohranjen za 18.000 din in kopita ženska nova za »Kalifornijo«. Naslov v oglasnem oddelku. 2952

Prodajam kravo, ki bo konec aprila teletila. Sp. Besnica 30. 2953

Kupim trodelno omaro orehov furnir. Božič, Partizanska 33. 2954

Kupim traktor ali avto Unimog s prikolico — prekucnikom v dobrem stanju. Ponudbe z opisom nasloviti na Mineral Jesenice. 2955

Dam stanovanje tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 2956

Opremljeno sobo za 2 meseca potrebujem. Plačam dobro. Ponudbe oddati v ogl. odd. 2957

Nujno rabim opremljeno sobo na Priskovnem ali Klancu. Plačam tri do štiri tisoč dinarjev ali po dogovoru. Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Celi dan odsotna« 2958

Iščem fanta ali dekleta. Ostalo po dogovoru. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Takoje«. 2959

Sprejem fanto 10 do 13 let starega z vso oskrbo, da bi pomagal pasti krave itd. Dobi nekaj mesečne plače. Naslov v oglasnem oddelku. 2960

Pašni odbor Leše išče pastirja za Lešansko planino in to od 1. V. do 30. IX. 1959. Plača po dogovoru. 2961

Dva tesarja srednjih let sprejemem. Naslov v oglasnem oddelku. 2962

Čistilka vestna in poštena za snaženje poslovnih prostorov dobi službo takoj. Ponudbe poslati »Glas Gorenjske« pod »Redna zaposlitve«. 2963

Kmetijska zadruga Češnjica p. Železniki išče dobrega knjigovodjo. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po dogovoru. 2964

Zagreb — Kranj — komfortno stanovanje v centru Zagreba menjam za dvosobno stanovanje v Kranju. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod št. 2965

Ker so se zadnji čas raznašale v širši javnosti neresnične in neizmerno škodljive govornice, ki so meni škodovale na dobrem imenu in časti, bom proti vsakomur, ki bo govoril ali raznašal kaj sličnega o meni, sodno postopal. Pavel Likozar, Visoko 45, p. Senčur pri Kranju. 2966

Podpisani Debeljak Franc izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravila moja žena Debeljak Anica. Slovenski Javornik 21. 2967

Štedilnik namizni desni z bojljerjem nerjavoč (rostfraj), vrtno seno in kotel za prašiče 120 l prodajam. Naslov v oglasnem oddelku. 2968

Motor »Panonija« s prevoženimi 7000 km prodajam. Ogled popoldne. Stante, Stari dvor 62, Skofja Loka 2969

Prodajam 3 pavinje. Cesta JLA 34, Kranj. 2970

Prodajam levo-ročni čevljarški stroj »Singer« v dobrem stanju. Poizve se v Kranju, Cesta na Klanec 6. 2971

UPRAVNI USLUŽBENEC išče honorarno popoldansko zaposlitev. Ponudbe oddati v oglasnem oddelku pod »Sposoben« 2972

OBJAVA

Razvitje prapora železničarjev V proslavo 40-letnice KPJ in dneva železničarjev bo proslava in razvitje prapora podružnice na železniški postaji v Kranju v nedeljo, dne 12. aprila ob 9. uri dopoldne. K udeležbi vljudno vabljeni.

ZAHVALA

Najtopleje se zahvaljujemo vsem ki so nam ob smrti naše ljubljene mame

MARIJE MEGLIČ

stali ob strani, nam nudili pomoč in pokazali sočustvovanje. Zahvaljujemo se vsemu sorodstvu, duhovščini, sošolcem in sosedom, enako darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Tržič, 8. aprila 1959.

Zalujoči mož z otroki

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše preljubljene hčerke in sestre

KATICE KRAJNIK

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti v prezgodnji grob. Posebna zahvala dr. Bračkovi za trud in požrtvovalnost. Zahvaljujemo se kolektivu »Odeja« Skofja Loka za venec, zlasti pa vsem, ki so sočustvovali z nami.

Zalujoči: očka Valentin, mamica Helena, sestre Marija, Mihaela, Urška, bratci Matjež, Franc in Matija.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 10. in 11. IV. ob 16., 18. in 20. uri ter 12. aprila ob 15., 17. in 19. uri ital. japonski barvni film »MADAME BUTTERFLY«, 11. aprila ob 22. uri premiera francoskega kriminalnega filma »INSPEKTOR NA DELU«, 12. aprila ob 9. uri premiera nemškega filma »POT V BAMSODORF«, vstopnina 30 din, ob 10. uri francoski film »INSPEKTOR NA DELU«, ob 13. uri ameriški barvni film »TUJEC V SEDLU«, ob 21. uri premiera jugoslovanskega filma »VRATA OSTANEJO ODPRTA«.

»TRIGLAV«, Primskovo: 11. apr. ob 19.30 uri ter 12. aprila ob 17. in 19. uri italijanski barvni filmski maskopski film »KRUIH, LJUBEZEN IN...«

»SVOBODA«, Stražišče: 11. apr. ob 19.30 uri ter 12. aprila ob 15. uri ameriški barvni film »TUJEC V SEDLU«, 12. aprila ob 17. in 19.30 uri francoski film »INSPEKTOR NA DELU«.

Naklo: 11. aprila ob 19.30 uri francoski kriminalni film »INSPEKTOR NA DELU«, 12. aprila ob 17.30 in 19.30 uri ameriški barvni film »TUJEC V SEDLU«.

»KRAVEVEC«, Cerklje: 11. aprila ob 19.30 uri jugoslovanski film »VRATA OSTANEJO ODPRTA«, 12. aprila ob 17. in 19.30 uri angl. film »LADJA JE UMRLA OD SRAMU«.

»RADIO«, JESENICE: 11. in 12. aprila jugoslovanski barv. cinem. film »4 km NA URO«, 13. in 14. aprila jugl. film »DALMATINSKA SVATBA«.

»PLAVŽ«, JESENICE: 11. do 14. aprila nemški film »KAPETAN IZ KOPENIKA«.

»DOVJE - MOJSTRANA«, 11. in 12. aprila ital. film »BELE NOČI«.

»ZIROVNICA«, 11. in 12. aprila amer. barv. film »PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE« in franc. jugosl. cinem. film »MIHAJLO STROGOV«.

KOROŠKA BELA: 11. in 12. aprila jugosl. film »DALMATINSKA SVATBA«, 13. aprila nemški film »KAPETAN IZ KOPENIKA«.

»BLED«, 10. in 11. aprila ameriški barvni film »NAPADALCI«. — Predstava vsak dan ob 17. in 20. uri, 12. in 13. aprila amer. barv. film »VRT ZLA«. Predstavi v ponedeljek ob 17. in 20. uri.

RADOVLJICA: 12. aprila ob 15.30, 17.30 in 20. uri ter ob 10. uri matineja amer. barv. cinem. filma »DAVEK ZA KRUTOST«.

LJUBNO: 11. in 12. aprila amer. film »NEŽNI AKORDI«. Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 16. in 18. uri.

»SORA«, ŠK. LOKA: 10. do 12. aprila amer. cinem. film »VELIKA KORIDA«.

»DOM«, SOVODENJ: 11. in 12. aprila poljski barvni film »PREGNANSTVO«. Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 16. uri.

»OBZORJE«, ŽELEZNIKI: 10. in 11. aprila ob 20. uri ter 12. aprila ob 15. in 19.30 uri amer. barv. film »DOLINA OSVETE«.

ZIRI: 14. in 12. aprila amer. barv. film »ROBENZON KRUSO«. — Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 19.30 uri.

»DUPLICA PRI KAMNIKU«, 11. in 12. aprila amer. barv. film »INDIJANSKI BOREC«. Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 17. in 19. uri.

KUD Visoko gostuje 12. aprila ob 15. uri z igro »MOLČEČA USTA« v Cerkljah in ob 19. uri v Zalogu.

GLEDALIŠČE

GLEDALIŠČE

»TONE ČUFAR« JESENICE

Sobota, 11. aprila ob 19.30 uri: Goodrich-Hackett: »DNEVNIK ANE FRANK«. Drama v 2 dejanjih. — Za premierski abonma.

Nedelja, 12. aprila ob 19.30 uri: Goodrich-Hackett: »DNEVNIK ANE FRANK«. — Drama v 2 dejanjih. — Za abonma nedelja. — Zvezje z vsaki ugodne. — Režija Jože Tomazič. — Scena: Bojam Čebulj.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Petek, 10. aprila ob 16. in 20. uri — izveza Lahola: »MADEŽI NA SONCU«. Uprizori Slovensko narodno gledališče iz Trsta.

Nedelja, 12. aprila ob 14.30 uri in ob 17. uri — izven — S. Skufca: »JANKO IN METKA«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Jože Udir, kovač in Marija Rozman, poljedelka; Ivan Dragotin Pečenko, lesnoindustrijski tehnik in Jožefa - Marija Lepič, drž. uslužbenka; Anton Kontlija, čevljar in Marija Kne, gospodinska pomočnica; Alojzij Papič, pomožni kurjač in Marija Legar, predilka; Branko Sosič, študent in Metka Gruden, predmetna učiteljica; Janez Bidovec, posestnik in Frančiška Maček, hči posestnika; Stanislav Česen, tov. delavec in Ana Pangrič, tov. delavka; Jožef Sukič, mizarški pomočnik in Marija Jenko, delavka; Jože Zelka, kmečki delavec in Jožefa Gorenak, kmečka delavka.

NA JESENICAH

Poročili so se: Albin Jože Kogoj, tovarniški delavec in Frančiška Bizalj, kuharica. Umrl je: Vladimir Gomšič, osebni upokojenec.

Naročajte in čitajte „Glas Gorenjske“ - najbolj bran časopis na Gorenjskem

Upravni odbor Tovarne klobukov »Sešir« Skofja Loka razpisuje mesto tehničnega vodje: pogoji: inženir kemije, tekstilni tehnik z najmanj 20-letno prakso od tega nekaj v klobučarski industriji, klobučarski mojster z najmanj 20-letno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Prijave sprejemamo do vključno 30. aprila 1959.

ZAHVALA

Ob smrti naše dobre mame

MARIJE PISOVEC, roj. BALANČ

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ji ob težki bolezni stali ob strani in ji pomagali na kakršen koli način za lajšanje njenih bolečin. Posebna hvala dr. Cofu, bolniški sestri Katici Pegam in gospodu Ivanu Pavlinu. Lepa hvala »Avtoprometu«, sorodnikom in znancem ter sosedom za darovano cvetje in vence in vsem tistim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti v prerani grob.

Zg. Besnica, dne 9. aprila 1959.

Zalujoči: sin Jože z družino, hčerke Marija z družino, Ančka z možem in Ivka.

STOJ! splošna nevarnost!

Kako nevarna utegne biti vožnja v ovinkih, bodisi zavoljo nepreglednosti ali prevelike brzine motornih vozil, ni treba posebej poudarjati. Neupoštevovanje prometnih predpisov, ki narekujejo, S-2840, last Mestne klavnice Kranj, proti vrhu Jelenovega klanca v Kranju. Kazalec brzino-mera je nihal med 50 in 60 km na uro. Vozilo tudi potem ni zmanjšalo hitrosti, ko je zapeljalo v ovinku.

Kakšna naj bo vožnja v ovinkih, se kdaj pa kdaj bridko maščuje. Naprej naj govori prometna kronika. V četrtek, 26. marca ob 7.45 uri je hitel poltovorni avtomobil nek pod restavracijo Jelen. Avtomobil je zdrsil na levo stran cestišča in... Zamolkel tresk... Naključje je namreč hotelo, da je prav takerat pripeljal v ovinek iz nasprotni strani osebni avtomobil S-3137, last trgovskega podjetja »Živila« Kranj. Kdo je zakrivil nezgodot? Ne-dvomno sofer poltovornega avtomobila I. Z., ki je pripeljal v ovinek s preveliko naglico. Kaj je izpovedal? »Ko sem zapeljal v ovinek, se mi je zaskočilo krmilo, tako da nisem mogel vrtniti voza na desno stran ceste. Tega sem se tako ustrašil, da na zaviranje sploh nisem pomislil.«

Kaj pravi voznik drugega avtomobila? — »Ko sem tesno po desni strani pripeljal v ovinek, se je nenadoma znašel pred menoj poltovornjak. Kljub temu, da sem močno zaviral, ni nič koristilo. Poltovornjak je treščil v prednji del mojega voza.«

Koliko je resnice v izpovedi soferja I. Z., ki trdi, da se mu je zataknilo krmilo? — Strokovnjaki, ki si je ogledal krmilni mehanizem takoj po nesreči, je izjavil, da ni govora o kakršnikoli okvari krmila in da deluje brezhibno. Skoda na obeh vozilih znaša okrog 90.000 dinarjev, medtem ko telesnih poškodb ni bilo. — Primer naj služi kot zvoornio svarilo, da je treba v ovinkih upoštevati predosem previdnost.

družinski pomenki

Dvobarvni pulover za šestletno deklico

Vzorec: gladek in elastični vbod (1 leva, 1 desna; igle št. 2 in 2 1/2. 20 zank meri 5 cm in pol, 20 vrstic je 4 cm.

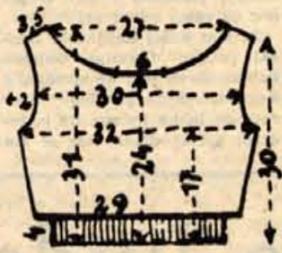
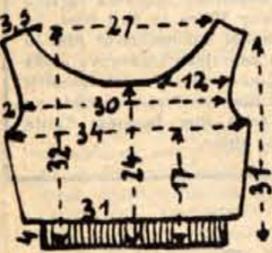

Za prednji del nasujemo 80 zank z modro volno in iglami št. 2. Nato spletemo 4 cm elastičnega vboda in vzamemo igle št. 2 1/2. V prvi vrsti dodamo v enakomernih presledkih še 30 zank. Nato z obeh strani dodajamo na vsaka

njih 22 zank ter nadaljujemo pletenje na levi strani. Za rokav dodamo 7x po 1 zanko na vsak cm, pri vratnem izrezu pa odvezamo 9x3 zanke, 4, 2 in 2x1 petljo. Ko končamo z odvezanjem, potem na višini 30 cm snamemo še 2x po 12 zank za ramo. Drugo stran zaključimo prav tako.

Za rokav nasujemo 50 zank z modro volno in iglami št. 2. Pletemo elastični vbod in sicer 1,5 cm. Nadaljujemo z gladkim vbodom in iglami št. 2 1/2 ter v prvi vrsti razporedimo 58 na novo dodanih zank. Na višini 7 cm odvezamo z vsake strani 8x3 zanke, 3x4 in 2x5 zank, vse ostale pa zaključimo naenkrat.

Vstavek iz bele volne začnemo na 263 zank in iglami št. 2 1/2. Pletemo 3 desne in 1 levo. Ko napravimo 6 cm, odvezamo skozi prvo vrsto 64 zank, in sicer tako,

da stalno pletemo po 2 zanki skupaj, tam, kjer so 3 leve. Na igli nam ostane še 199 zank. Pletemo 2 levi, 1 desno. Potem ko smo napravile 3 cm, spet razporedimo 64 odvezmov in pletemo 2 levi zanki skupaj. Ostane jih še 135. Spletemo še 1 cm elastičnega vboda, nakar vse skupaj zaključimo. Zdj pride na vrsto še ozek pas za vratni izrez. Z belo volno nasujemo 80 zank. Uporabljamo igle št. 2 in napletemo 4 cm elastičnega vboda.

»Otrok in družina« št. 3

Letošnje praznovanje pomladi, ki se ga udeležuje in veseli naša mladina, se bo prepletalo s praznovanjem 40. obletnice ZKJ in SKOJ. Kako bomo lahko vskladili obe praznovanji boste lahko brali v 3. številki »Otrok in družina«. V tej reviji so zanimivi zlasti članki glede varstva otrok. Filmski rubriki sledi še Pomenek s starši in razmišljanje o zakonskih odnosih. Revija je slikovno lepo opremljena in ima nekaj lepih literarnih sestavkov.

Pletenje dobro zlikamo, sešijemo ramena in vstavimo patent ob vratu. Na hrbtno stran prišijemo zadrgo.

NOVO!

Izšla je druga številka Sodobnega gospodinjstva. Vsebinska je zelo pestra in bralke bodo našle v njej odgovore na najrazličnejša vprašanja s področja ožjega in razširjenega gospodinjstva v okviru stanovanjskih skupnosti. Uvodni članek o letošnjem sejmu mode in modni reviji govori v imenu delovnih žena o zgrešenosti takega pojmovanja modnega oblačenja, kot je bilo realizirano na reviji. V tej številki najdemo tudi lepe premične police, kombinirane z omaričami in mizico, ki skupaj s kavčem, fotelji in servisno mizico tvorijo prijeten kotiček v stanovanju. Tudi tokrat ne manjka v reviji nasvetov za pletenje in delo na vrtu.

»V moderno opremljeni kuhinji Gospodinjstkega centra na Jesenicah je prijetno kuhati,« ugotavljajo tečajnice vsakokrat, kadar jih obiščem. V tem, zdaj že opremljenem prostoru, so mnoge Jeseničanke uspešno zaključile kuharski tečaj. Z gospodinjstvo učiteljico Stefko Bregarjevo, ki jim posreduje kuharsko znanje, se nameravajo še srečavati.

»Samo kuhanje je za nas premalo,« pravijo. »Rade bi se naučile gospodinjstke ekonomike, ravnanja z vsemi novimi gospodinjstskimi pripomočki, pravnega pranja z detergenti itd.«

V jeseni se jim obeta tudi to. Gospodinjstki center ima v programu vrsto splošnih gospodinjstskih tečajev. Do takrat bodo v prostorih osnovne šole uredili pralnico, učilnico, kuhinjo, krpalnico in učno stanovanje, ki ga bodo tečajnice urejale same.

Tudi za matere pripravila center bogat program. V tečajih jim bodo posredovali nasvete za nego dojenčka, za prehrano nosečnic in še mnogo koristnih napotkov.

Nekatere tovarišice se zavzemajo za ustanovitev modne svetovalnice. Morda se bo center odločil tudi za tovrstno pomoč jeseniškim ženam, ki zaradi oddaljenosti ne morejo obiskovati modnih revij v večjih središčih Slovenije.

Tragične posledice neprevidne vožnje

Zakrivil je smrt prijatelja, sam pa postal invalid

Ko je v preteklih dneh razglašal v razpravni dvorani Okrožnega sodišča v Ljubljani predsednik kazenskega senata Milanu Tehovniku iz Zg. Senice sodbo zaradi hudega kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa, je upravičeno poudaril, da sodna kronika skoraj nima primera s tako tragičnimi posledicami za storilca samega, kakor je bil ta. Zakrivil je namreč smrtne posledice svojega prijatelja Franca Jenka, sam pa je dobil na nogi tako hude poškodbe, da so mu morali amputirati; razen tega tudi ne bo več mogel opravljati svojega kovaškega poklica.

Dobra prijatelja sta bila Milan in France in če je imel Milan kakšno pot z motociklom, je navadno povabil tudi Francoeta s seboj. Tako sta se tudi 4. oktobra lanskega leta namenila proti Škofji Loki. Po stari »lepi« šegi sta se pred odhodom okrepčala s par kozarci vina. Ko sta potem odbrzela iz Zbilj proti Jeprci, pač nista slutila, da se zadnjičrat vozita skupaj.

Na Jeprci križa cesta iz Zbilj cesto I. reda Jesenice—Ljubljana. Cerkev ob križišču pa zapira razgled proti Kranju in mora vozač, ki prihaja po cesti iz Zbilj, ravnati pri vstopu na glavno cesto, zelo previdno. Najbolje je seveda, če se ravna po

prometnem znaku »Stop«, ki je tam postavljen in da vozi naprej šele potem, ko se prepriča, da na glavni cesti res ni vozila, ki bi mu sicer moral dati prednost. Ze nekaj lahkomišelnih vozačev je na tem križišču svoj »pogum« drago plačalo.

Tudi Milan tokrat opozorila »Stop« ni hotel upoštevati. Z nezmanjšano brzino je tvegval prečkanje glavne ceste in prav nič se ni prepričal, če se mu morda ne bliža nevarnost v obliki motoriziranega vozila. Tveganje je bilo usodno. Z desne strani je privozil prav takrat v smeri proti Ljubljani osebni avto Otmarja Konca s hitrostjo 70 km. Milan in France sta se v naslednjem hipu že znašla pred avtomobilom. Milan je sicer še naglo zavil na desno, a zaman. Z vso silo sta treščila vozili drugo ob drugo. Milan in France sta obležala na betonskih tleh, prvi s hudo poškodovano nogo, drugi z razbito glavo. Oba so morali odpeljati v bolnišnico. France je bil poškodovan tako usodno, da je kmalu

izdihnil, Milanu pa so morali amputirati nogo. Razen tega je na vozilih nastala precejšna škoda.

Ceprav je bil Milan za svoje neprevidno in tvegano ravnanje že kaznovan s posledicami nezgode, se je moral zagovarjati še pred sodiščem. Tu v olajševalno okolnost ni mogel navesti drugega kot, da je že tako ali tako hudo prizadet, ker je izgubil prijatelja, sam pa, ceprav šele 27 let star, postal invalid in zapravlil svoj poklic. Sodišče ni moglo preko dejstva, da je zaradi grobe Milanove malomarnosti izgubil France Jenko še več — življenje — zato je obtožencu prisodilo 10 mesecev zapor. Sodišče je ugotovilo, da je Milan vozil v vinjenem stanju, zaradi česar je izgubil zmožnost razsodnosti. Milanov primer naj bi bil v opozorilo vsem, ki menijo, da so predpisi in prometni znaki zaradi lepšega, in v svarilo tistim, ki še vedno iščejo okrepčilo za vožnjo v alkoholu.

Tudi očetu ni prizanesel...

VLOM POJASNJEN Z VLOMOM

Ko je čistilka C. S. 3 januarja letos vstopila v prostore Železniške zobne ambulante na Jesenicah, je bila priča groznemu razdejanju: odprti predali, razmetana kartoteka, nered v omaričah z zdravniškimi instrumenti. ... Pri priči je dojela, da je ponoči nekdo vlomil v ambulanto.

Organi kriminalistične službe so ugotovili, da je tat s kamnom razbil okensko steklo in se zavlekel v notranjost. Očividno je iskal zlato in denar. Potem ko je v zobni ordinaciji po naključju spregledal ročno blagajno s 17.000 dinarji in 8 gramov zlata, se je v laboratoriju lotil predala mize in ga nasilno odprl. Našel je 56 gramov zlata, 38 gramov auropala in 49 gramov srebra, v skupni vrednosti 83.900 dinarjev. Kar pa zadeva razdejanje, ki ga je storilec povzročil, je bila podoba, da je bilo prizadejano iz maščevanja. Škodo, ki jo je povzročil s svojim dejanjem, so ocenili na 22.000 dinarjev.

Sledovi, ki so ostali za storilcem, niso povedali mnogo, vsekakor premalo, da bi uspelo storilca slediti.

Sledovi, ki so ostali za storilcem, niso povedali mnogo, vsekakor premalo, da bi uspelo storilca slediti.

IN SE EN VLOM

Dva meseca kasneje, 8. marca, je bilo vlomljeno v krojaško delavnico Z. K. na Prešernovi cesti na Jesenicah. Lastnik delavnice, ki je vlom prijavil na postajo ljudske milice, je nekako takole pripovedoval:

»Ko sem zjutraj tistega dne nič

hudega sluteč stopil v lokal, sem našel vklopljen radijski sprejemnik. — (Svetloba, ki je prihajala od sprejemnika, je služila vlomilcu, da mu ni bilo treba prižgati druge luči.) — Trenutek kasneje mi je obtičal pogled na mizi z nasilno odprtim predalom. Iz njega je zmanjkalo 22.620 dinarjev in ženska ročna ura.«

Ker ključavnica v vratih ni kazala kakšnih znakov nasilja, so organi kriminalistične službe sklepali, da je storilec prišel v lokal z originalnimi ključi. Teh pa se je lahko poslužil samo nekdo od domačih. To je bil tudi vzrok, da so krivca začeli iskati med člani družine. Sum je končno vzbudil krojačev 23-letni sin L. K., po klicu zobotehnik zobne ambulante Zdravstvenega doma na Jesenicah.

Na mah je bilo zbranih dovolj dokazov, da so mu lahko napravili vlom v očetovo delavnico. Se več ugotovili so tudi, da se je mladenič, tik preden je bilo vlomljeno v železniško zobno ambulanto, peljal z vlakom iz Podhoma na Jesenice. Vozno karto Podhom—Jesenice so namreč našli ob prvem vloomu v ambulanti. In končno — odkod zlato, ki ga je fant prodal?

Mladi L. K. je priznal tudi prvi vlom in se zagovarjal, češ da je potreboval denar. Da ni bil v posebno hudi denarni stiski, je moč sklepati iz tega, da je bil kot zobni tehnik dobro plačan.

Končno besedo bo spregovorilo Okrožno sodišče v Ljubljani.

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

Brigada Franceta Prešerna

141

Prešernovci so se v hipu razvili za boj, toda belogardistična zaseda je bila zelo močna, da so se partizani najprej morali umakniti. Potem pa je prišla pomoč in v srditem boju so partizani vrgli belogardiste nazaj, proti gradu. Do večera so se borili v okolici gradu, potem pa je streljanje potihnilo, le posamezni rafali so parali nočno tišino.

142

Zgodaj zjutraj drugega dne so se na belogardiste vsule granate in mine iz partizanskih topov in minometalcev. Morali so se umakniti za debele grajske zidove. Tam so imeli ogromne zaloge živil, orožja in municije; prepričani so bili, da bodo zdržali toliko časa, dokler jim ne pridejo na pomoč Nemci in preženejo partizanske oblegovalce izpred gradu.

143

Toda upanja belogardistov so bila jalova — Nemcev ni bilo od nikoder. Osem dni je partizansko orožje spreminjalo ohohl grad v razvalino, osmega dne pa so se partizani odločili za zadnji napad. Navsezgodaj so začeli topovi bruhati v grajske zidove granato za granato. Celu uro so odmevale eksplozije tako goste, da človek ni ločil strela od drugega.

144

Po enournem obstreljevanju, ko je bil grad kot ena sama ogromna peč, v kateri je hrumelo in se kadilo iz nje, se je v grajskem obzidju pokazala črna rana — pot partizanskim napadalcem je bila odprta. Prvi je jurišal drugi bataljon gorenjske brigade. S komandantom Krtnom na čelu so se pognali v grad. Partizanski »na juriš« je odmeval od zidov.

Delo okrajnega odbora v pripravah za proslavo 40-letnice KPJ

KOLENDAR DOGODKOV

Prvi iskani priročnik za naše šole, društva in organizacije

Sole, razne organizacije in društva se dlje nestrpno pričakujejo gradivo, ki bi jim pripomoglo ob letošnjih proslavah 40-letnice KPJ in SKOJ. Povsod žele letos obuditi spomine na slavno, revolucionarno pot, ki so jo naši ljudje opravili pod vodstvom Partije. Toda dosedanj zaleh in pripravljenost za proslavo je bil marsikje zadržan zaradi pomanjkanja gradiva. Povsod so pogrešali stvarne opise posameznih dogodkov, pogrešali so podatke. Zaradi tega so tudi posamezne proslave in prireditve posvečali nevažnim oziroma manj važnim dogodkom in puščali v zadnji pomembnejše zgodovinske datume.

O teh zahtevah šol in drugih organizacij je bil seznanjen tudi okrajni odbor za proslavo 40-letnice KPJ. Zato je od prvega začetka svojega dela, od decembra 1941, do 1945. leta, vendar so zabeleženi važnejši dogodki od 1919. leta naprej.

Koledar se ni zabeležil raznih stvari, kot na primer rast Narodnoosvobodilnih odborov in drugo. To bo lahko še naknadno vključeno.

Glavni namen tega koledarja je, da bi občinski odbori, šolske in druge organizacije imele vsaj osnovno, na katero lahko naslanjajo svoje proslave in podobne prireditve, s katerimi bi bilo moč te dogodke ob letošnji 40-letnici KPJ čim dostojneje proslaviti. Že ta prvi koledar bo omogočil, da se v vsakem kraju odločijo, kaj naj bi letos proslavljali kot največji dogodek, katerim dogodkom naj bi dali prvenstveni ali drugovrstni pomen.

Dogodki tega prvega predloga koledarja so morda v posameznih imenih krajev in oseb še nepopolni. Pri zbiranju tega gradiva so sodelovali občinski odbori za proslavo 40-letnice, mnogi odbori ZB, zlasti pa Muzej NOB v Kranju in v Ljubljani. Vendar je pričakovali, da bodo posamezniki dali k temu še nove, dodatne podatke in predloge.

Tak prvi predlog koledarja bo okrajni Odbor za proslavo 40-letnice čez nekaj dni razposlal vsem zainteresiranim organizacijam, šolam, občinskim odborom in drugim prosticem.

To pot objavljamo iz zbranega gradiva nekaj značilnejših dogodkov, katerih obletnice so tik pred nami.

● 20. 4. 1941 večja partijska konferenca na Slamnikih, ki so se je udeležili komunisti z Jesenic,

Bleda in Bohinja. Sprejeli so sklep, da je treba takoj začeti s pripravami za oboroženo vstajo.

● 14. 4. 1942 Kokrška četa napade Nemce v Zgornjih Brnikih, kjer so padli trije Nemci. Ob tej priliki so zaplenili tudi orožje. Ta akcija je zelo pozitivno odjeknila po vsej okolici, predvsem se zato, ker so partizani v težki zimi 1941 do 1942 imeli precej izgub.

● 17. 4. 1945 je bil pred hotelom »Evropa« v Kranju obešen Jože Strupi, doma iz Nakla, ker je miriral hotel »Evropa« in je bilo pri tem več Nemcev mrtvih.

● 16. 4. 1944 je bila požgana vas Mošnje, ker so prebivalci podpirali partizane. Prebivalce te vasi so skoraj v celoti izselili, druge pa so nagnali po okoliških vaseh.

● 24. 4. 1921 prirede jeseniški komunisti komemoracijo ob obletnici padlih žrtev železničarske stavke na Zaloški cesti v Ljubljani. Na komemoraciji je govoril tajnik komunistične stranke Ciril Košir. Komunistična stranka stopi v ilegalo, v tovarni organizirajo ilegalne celice — trojke. 1. maja tega leta gredo kroparski komunisti z rdečim praporom iz Kroke preko Dobrave v Kamno gorico.

● 27. 4. 1924 je bila ob priliki razvija prepora »Neodvisne delavske partije Jugoslavije« velika delavska manifestacija na Jesenicah. Zaradi tega dogodka je oblašt prepovedala proslavo 1. maja v tem letu.

● 4. aprila 1933 — pride jeseniška »Svoboda« v nesoglasje s Centralo »Svobode« v Ljubljani, ker je vodstvo »Svobode« začelo jadrati na desno. Zaradi tega je v tem letu razpuščena podružnica »Svobode« na Jesenicah. Jeseniški svobodaši ustanove novo delavsko društvo »Enakost«, ki v decembru že proslavi 15. obletnico smrti Ivana Cankarja.

● 4. aprila 1937 je bila ustanovljena terenska partijska celica na Borovljah — Javornik, ki je štela šest članov: Pibernik Albin, Ivan Bertonec, Slavko Federle, Ivan Knez, Julka Pibernik in Franc Hrvat.

● V začetku aprila 1942 je bila osnovana Selška četa, jedro čete so sestavljali borci Cankarjevega bataljona. Komandir čete je bil Franc Biček, komisar pa Tone Nartnik.

● 17. in 18. 4. 1942 so Nemci napadli v Uden borštu Kokrško četo in jo razdelili na dva dela. Prvi del čete se je umaknil v smeri proti Storžiču, drugi pa se je naslednji dan prebil proti vasi Okroglo. Med slednjimi je bil tudi Stane Zagar mlajši.

● 21. do 23. 4. 1942 obkolijo Nemci drugo skupino partizanov Kokrške čete v Okrogelski jami. Partizani vodijo z njimi težko borbo dva dni, ko Nemci z orožjem

ter plinom uničijo njihov nadaljnji odpor. Iz obroča se prebije le Peraič Vlado, ki je še edini živ iz te skupine.

● Sredi aprila 1943 so partizani pri Kroparskem mostu napadli nemško žandarmerijo in ubili 2 žandarja. Zaradi tega so Nemci 19. 4. 1943 na križišču Kropa, Kamnata gorica in Podnart ustrelili 10 talcev.

Iz zgodovine delavskega gibanja

Glavni štab partizanskih odredov Slovenije je v začetku aprila 1942. izdal naredbu o reorganizaciji partizanskih enot. Ustanovljene so bile štiri skupine odredov: notranjska, dolenska, gorenjska in štajerska skupina. V te skupine so se vključili novoustanovljeni odredi.

Ta reorganizacija je bila zelo važna za nadaljnji razvoj oborožene vstaje.

Spomladi 1942. leta je partijsko vodstvo Makedonije imelo vrsto posvetovanj o razvoju oborožene vstaje. Glavna naloga je bila, da bi na ozemlju pod italijansko okupacijo vzpostavili močna oporišča. Tovariš Tempo, ki je bil v Makedoniji za pomoč pri tej organizaciji, je tokrat med drugim poročal tovarišu Titu:

»Iz najboljših aktivistov, ki so v teh težavnih trenutkih ostali zvesti partiji, smo sestavili CK KP Makedonije v okviru KP Jugoslavije. To smo storili, da omogočimo najširše zbiranje vseh slojev makedonskega naroda v boju za narodno osvoboditev.

Na predlog uglednega socialističnega aktivista v Srbiji Dimitrija Tucovića so že na drugem kongresu Delavske zveze Srbije leta 1904 sprejeli zelo važno resolucijo o sindikatih. Sklenili so, da je treba preiti na ustanavljanje centralističnih sindikalnih organizacij s strokovnimi zvezami po vsej državi in z enotnim sindikalnim vodstvom.

Dimitrije Tucović je s tem začel pravi boj v vrstah socialne demokracije, boj, ki ga je vodil neprestano več let proti raznim odklonom in škodljivim težnjam.

Koncem marca 1940. leta je bilo važno posvetovanje aktivov KP Hrvatske. Po kongresu KPJ v avgustu 1937 so se na tem posvetovanju prvič sešli partijski delavci Hrvatske. Na posvetovanju so govorili o notranjem in zunanjepolitičnem položaju, o imperialistični vojni. To posvetovanje je bilo važno še posebno za priprave na neposredno nevarnost fašizma in agresije.

PRAVNI NASVETI

R. N. Komenda
VPRAŠANJE: Oče ima kmečko posestvo. Kot najstarejši sin ste delali na posestvu v prepričanju, da bo oče posestvo zapustil vam. Mlajši brat se je izučil obrti in dela v podjetju. Sedaj se je poročil. Oče ga je postavil v testamentu kot glavnega dediča, vam in sestri pa je zgovoril le najni zakoniti delež. To vas je spravilo v nevzdržno stanje, tako da sta s sestro zapustila dom in se zaposlila. Vprašujete, če imate kakšne posebne pravice kot najstarejši sin.

ODGOVOR: Oče je dosedanj lastnik in do smrti svobodno razpolaga s posestvom. Ta pravica se mu lahko odvzame le, če postane opravilno nesposoben, kar pa v vašem primeru ni. Kot najstarejši sin imate nobenih posebnih pravic, pač pa je oče tu prepuščeno, da svobodno odloči, kateremu bo izročil posestvo. Seveda mora pri tem upoštevati tudi ostale dediče. Popolnoma vas pa razumemo, toda za sedaj ne morete ničesar ukreniti, šele po očetovi smrti — pri zapuščinski obravnavi — boste lahko uveljavili svoje pravice iz zakona o dedovanju (Ur. list FLRJ št. 20/50). Takrat boste uveljavljali zahtevek in boste eventualno dokazali vaš prispevek k povečanju zapuščinske premoženja, oziroma koliko je brat že dobil iz zapuščine.

Da ne bi bilo po očetovi smrti oziroma že sedaj nepotrebnega sovraštva med brati in sestro, vam svetujemo, da se skupaj z očetom sporazumete in najdete primerno rešitev, ki bo zadovoljila vse, vsaj delno, in bo s tem odpadlo v bodočnosti nepotrebno pravdanje.

K. I. Škofja Loka
VPRAŠANJE: Odslužili ste vojaški rok, sedaj ste se zaposlili v podjetju, kjer ste bili v službi že pred odhodom k vojakom. Ali vam pripada redni letni dopust.

ODGOVOR: Po čl. 30 Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ št. 53/57) se čas, ki ga je delavec prebil, preden je odšel k vojakom, da odsluži ali dosluži vojaški rok, šteje v delovno dobo za pridobitve pravice letnega dopusta, če stopi v delovno razmerje najpozneje v 30 dneh od dneva, ko je odslužil vojaški rok. V vašem primeru imate pravico do rednega letnega dopusta le, če ste se zaposlili v dobi 30 dni po odslužitvi vojaškega roka.

D. B. Jesenice
VPRAŠANJE: Ker ste v naši zadnji številki brali novo odredbo o odškodnini, ki jo izplačuje DOZ, vas zanima, ali je vsak potnik v avtobusu med prevozom zavarovan za primer nesreče in kako se plačuje ta zavarovalnina.

ODGOVOR: Vsi potniki, ki se vozijo po katerikoli stalni ali začasni progi v mestnem ali medmestnem javnem avtomobilskem prometu, so obvezno nezgodno zavarovani in dobijo odškodnino v skladu z novo odredbo o odškodnini, ki jo izplačuje Državni zavarovalni zavod iz naslova obveznega zavarovanja potnika na prevoznih sredstvih v javnem prometu, pod pogojem, da ni prišlo do potnikove smrti ali delovne nesposobnosti po njegovi krivdi.

Na podlagi 11. člena točka 3 uredbe o obveznem zavarovanju potnikov v javnem avtomobilskem prometu zoper nezgodo (Ur. list FLRJ št. 25/49) plačujejo podjetja, ki se ukvarjajo s prevozom potnikov obvezno 3% premijo od prodajne cene za prevozne storitve.

Tudi fotoamaterji bodo počastili jubilejno leto

Letos je poskrbela Ljudska tehniška občina Jesenice za široko dejavnost foto krožkov na območju jeseniške občine. V počastitev 40-letnice KPJ bodo organizirali kar tri foto razstave. Prvo bodo priredili mladinci foto krožkov Jesenice, Javornik in Zirovnica. Člani omenjenih krožkov pa bodo organizirali tudi foto razstavo pod naslovom »Človek in delo« v počastitev jeseniškega občinskega praznika, t. j. za 1. avgust. Ob Dnevu republike pa bo na Jesenicah III. kolektivna gorenjska razstava, pri kateri bodo sodelovali foto klubi Jesenice, Javornik, Zirovnica, Bled, Radovljica, Boh Bistrica, Kranj, Škofja Loka in Tržič.

Kdo kaj ve?

Gornja neznana slika št. 2 iz Muzeja NOB v Kranju prikazuje mrtvo možko truplo. Sodi v vrsto posnetkov, ki so jih menda napravili Nemci. Na eni teh slik je bil napis Rovte. Je morda to ena od žrtev zgodovinske bitke pri Cragrobu 27. marca 1942? Nekateri ugičajo, če ni morda prav to narodni heroj Stane Zagar. Pojasnila pošljite na Muzej NOB Kranj, Koroška 3

V UPRAVNEM ODBORU 8 MLADINCEV

Telovadno vzgojno društvo »Partizan« iz Skofje Loke, ki ima 400 članov, od tega nad 200 aktivnih, se je letos aktivno vključilo v priprave za razne prireditve v počastitev 40. obletnice Komunistične partije Jugoslavije. Poleg priprav za redna tekmovanja, ki bodo morala biti letos še posebno sistematična, bodo hoteli ponoviti lanskoletne uspehe, ko so v nogometu dosegli prvo mesto na Gorenjskem in se v košarki uvrstili v drugo republiško ligo, se pripravljajo tudi za letni nastop, ki bo 6. junija v Skofji Loki. K sodelovanju za letni nastop so povabili društva iz Poljanske in Selške doline. Prav tako bodo v proslavo 40. obletnice Komunistične partije Jugoslavije priredili telovadno akademijo. Mimo tega pa se pripravljajo 30 članov za sodelovanje na zveznem zletu.

him delom, medtem ko bo za material prispeval nekaj sredstev Občinski odbor SZDL. Da mislijo resno, nam kaže že prvo prostovoljno delo v nedeljo, 22. marca, ko je na njem sodelovalo nad 80 prostovoljnih delavcev; med njimi tudi pripadniki JLA iz Skofje Loke.

V tem letu bo odstranjena tudi precejšnja ovira za delo društva, ker bo dograjena nova kinodvorana. S preselitvijo kina bo šele imelo društvo možnost redno uporabljati svojo dvorano, na drugi strani pa bo prav tako zadoščeno dolgoletnim željam Ločanov po večjem številu filmskih predstav.

Omenimo naj še kratko zanimivost. V upravnem odboru društva, ki je bil izvoljen v februarju, je med trinajstimi člani 8 mladincev. Predsednik društva, tovariš Miloš Mitič, pravi, da je prepričan, da bo prav gotovo tudi taka sestava upravnega odbora pripomogla, da bo društvo doseglo še večji polet pri svojem delu.

M. C. NEKAJ BESED O PARTIZANU V SMLEDNIKU

Že pred leti je bilo v Smledniku ustanovljeno telesno-vzgojno društvo »Partizan«, ki pa je zaradi slabih delovnih pogojev povsem razpadlo. Letos pa je delo na novo oživel. Vodi ga tovarišica Vlasta Orel. V Medvođe so poslali na telovadni te-

čaj svoje člane, ki pridobljeno znanje prenašajo na šolsko mladino. Društvo je dobilo že precej orodja. Predvsem morajo preurediti prostore, ki bodo služili »Partizanu« in prosveti.

JA. V DRUŠTVIH »PARTIZAN« SE JE MOČNO RAZVIL NAMIZNI TENIS

Okrajnega prvenstva v namiznem tenisu TVD »Partizan« z Gorenjske, ki je bil pred dnevi v Domu Partizana v Skofji Loki, se je udeležilo kar 83 tekmovalcev iz 11 društev. Tekmovanje je pokazalo, da je v društvih »Partizana« na Gorenjskem namizni tenis vedno bolj množičen.

Rezultati so bili naslednji: v A skupini je v ekipnem tekmovanju zmagala Skofja Loka pri članih, mladincih in pionirjih. V B skupini pa ekipa Kamne gorice. Pri posameznikih je pri članih A zmagal Ivko Svovljak pred Mrgoletom (oba iz Skofje Loke) pri članih B pa Meglič iz Tržiča v dvoboju s Poljančem (Skofja Loka).

SKUPEN PLANINSKI DOM

Na Veliki planini so se pretekli teden zbrali zastopniki kamniških tovarn Kamnik, Stol in Titan. Zedinili so se za prostor v bližini bodoče gornje postaje žičnice na Njivicah.

ŠAH

JESENIČAN KOČEVAR — ZMAGOVALEC III. MEDNARODNEGA TURNIRJA

Na III. mednarodnem šahovskem turnirju na Jesenicah, na katerem so bile zastopane poleg Jugoslavije tudi Zapadna Nemčija, Avstrija in Italija, je zmagal jeseniški železar Kočevar Borut, ki je dosegel od 13 možnih 12 točk. Igre ni izgubil nobene, pač pa je rezimiral s 6 igralci. Letošnjemu zmagovalcu šahovskega turnirja sledijo: Lešnik (Jesenice) 8,5 točke, Loosberg (Zap. Nemčija) 8 točk, Štrumbelj (Jese-

nice), Sicherl (Kranj), Šiška (Ljubljana) in Gliksman (Zagreb) po 7,5 točke; Zupan in Korošec (oba Jesenice) po 7 točk; Jan (Jesenice) in Mišura (Izola) po 5 točk; Železnikar (Jesenice) in Burg (Avstrija) po 4 točke ter Montuoro (Italija) 2,5 točke. Na letošnjem šahovskem prvenstvu so potrdili naslov mojstrskega kandidata Kočevar, Sicherl in Gliksman, normo za mojstrskega kandidata pa so dosegli ti-le: Štrumbelj, Zupan in Korošec (vsi Jesenice). Turnir, ki mu je v terek sledil oficialni zaključek s podelitvijo pokala mesta Jesenice in razdelitvijo spominskih plaket ter daril, je organiziralo Šahovsko društvo Jesenice in je zelo lepo uspel.

Mojster Ivo Lešnik in zmagovalec Borut Kočevar

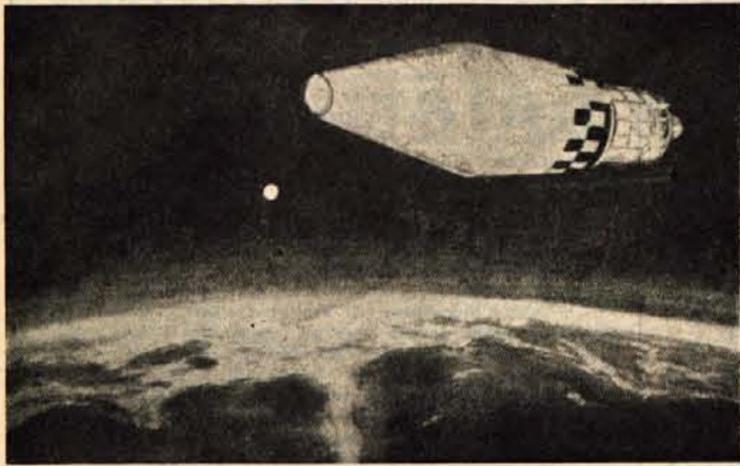
ROKOMET

PO I. KOLU PRVENSTVA GRP

S tekmami, ki so bile v nedeljo, se je pričel spomladanski del prvenstva Gorenjske za moške ekipe v rokometu. Mladost I. je v Kranju katastrofalno porazila tekmeča za 1. mesto Partizana iz Tržiča in se utrdila na vrhu tabele. Iskra je na Golniku brez težav osvojila obe točki s Storžičem in zaradi boljšega količnika prehitela Tržič. Sava je brez borbe dobila tekmo s Planiko s 5:0 p.f., ker Planika v spomladanskem delu sploh ne bo več nastopila. Razlika med prvimi štirimi ekipami in zadnjimi štirimi je kar 6 točk, zato se bo težko kdo od »spodnjih« prebrinil proti vrhu. Mladost II je doma premagala borbene Kroparje in se jim nevarno približala.

Po prvem spomladanskem kolu je lestvica naslednja:

1. Mladost I	8 7 0 1	213:63	14
2. IKS Iskra	8 6 0 2	129:94	12
3. Partizan			
Tržič	8 6 0 2	106:92	12
4. Sava	8 5 1 2	104:79	11
5. Partizan (Kropa)	8 2 1 5	103:152	5
6. Mladost II	8 2 1 5	78:133	5
7. Storžič	8 1 1 6	72:154	3
8. Planika	8 1 0 7	50:88	2

»Pioneer IV« na poti skozi prostore vesolja. Satelit so startali letošnjega marca s Cape Canaverala. Letel je mimo Lune in naprej na krožno pot okoli Sonca. Tako je postal za »Lunikom« drugi umetni satelit našega osončja.

Rako je z našim duševnim zdravjem?

Ob 7. aprilu — svetovnem dnevu zdravja

Poročali smo že, da je letošnji 7. april — Svetovni dan zdravja — v celoti posvečen duševnim boleznim. Zaradi teh boleznih se namreč danes zdravi v bolnišnicah več bolnikov kot zaradi raka, bolezni srca in ožilja ter tuberkuloze skupaj.

Dr. William C. Menninger, predsednik Menningerjeve ustanove iz Topeke v Kasusu (ZDA) je sestavil nekaj značilnih vprašanj, na katera skušajte odgovoriti. Morda vam bo to pomagalo, da ugotovite svoje duševno stanje.

Ali si neprestano delate skrbi?
Ali se iz nedoločenih vzrokov ne morete koncentrirati?

Ali ste nepretrgoma nesrečni brez tehtnega vzroka?

Ali se razjezite hitro in pogostoma?
Ali redno trpite zaradi nespečnosti?

Ali ste v svojem duševnem razpoloženju podvrženi važnim spremembam (depresija — eksaltacija — depresija), ki vas motijo v vaši dejavnosti?

Ali vam je vedno neprijetno, če morate biti skupaj z drugimi osebami?

Ali se kaj zelo razburite, če pride vaše drobno vsakdanje življenje iz tira?

Ali vam gredo vaši otroci stalno »na živce«?

Ali ste čemerni in stalno zagrenjeni?
Ali vas je kdaj strah brez vzroka?

Ali mislite, da imate vi vedno prav in da drugi nimajo nikoli prav?

Ali tožite zaradi mnogoterih nejasnih bolečin, ki jim zdravniki ne morejo ugotoviti organskega izvora?

Ti bolezenski pojavi so alarmni znak, da je duševno zdravje bolj ali manj prizadeto. Dr. Menninger je mnenja, da je človek, ki brez ovinkov pritrdi le na eno od teh vprašanj, že potreben pomoči.

Številna proučevanja so ugotovila, da stare ljudi dostikrat navdaja občutek samote, apatija, depresija in melanholija, ki se jim pogosto pridruži še žalovanje za umrlim, osamljenost in čedalje večje slabosti. Ena izmed teh študij je ugotovila stanje depresije in bojazni pri 50 % opazovanih starih ljudi.

DUŠEVNO ZDRAVJE SODOBNEGA ČLOVEKA

Pomirila in poživila: ... ima v enem žepu pilulo, ki »pomirja«, in v drugem takšno, ki »poživlja«; pilulo, ki ga reši more, in pilulo, ki mu pomaga do lepih sanj; takšno, ki ga dvigne iz stvarnosti in takšno, ki ga iz oblakov ponese nazaj v stvarnost. Se celo take pilule, ki storijo, da se odrasli — kot Alisa v čudežni deželi — vidi spet takega, kot je bil v otroških letih. Mar ni nekaj resnice v tej karikaturi sodobnega človeka.

ODNOS DO DUŠEVNIH BOLNIKOV

Kako gledate na duševno bolnega ali na nekdanjega duševnega bolnika? Ali veste, da sta njegovo ozdravljenje in njegova vrnitev v normalno življenje velike odvisna od tega, kaj ljudje mislijo o njem in kako ravnajo z njim? Danes psihiatrične bolnišnice že odpirajo svoja vrata. Paciente pogosto zdravijo v dispanzerjih ali na samem domu po metodah socialne psihiatrije.

Strah pred duševnim bolnikom, občutek, da imajo opraviti z bitjem iz nekega drugega sveta, se kaže predvsem v tistih deželah, kjer imajo velike psihiatrične bolnišnice, ki so bile prvotno ustanovljene dosti bolj za zapiranje kot pa za zdravljenje in ponovno usposabljanje bolnikov. V deželah, kjer je organizacija psihiatričnega zdravstva šele v začetnem razvoju, pa se prebivalstvo ne ponaša sivo vravno do duševno bolnih.

ZA RAZVEDRILLO

Spominjam se ga ...

ZANIMIVOSTI

POŽAR, KI TRAJA ŽE 3.000 LET

V dolini reke Jaznob v pokrajini Kuha in Melena (Centralni Tadžikistan) je ob neki jami videti rumene sloje poroznih kristalov žvepla. Nad odprino te jame lebdi plavkast dim. Tukaj, globoko pod zemljo, traja že več kot 3000 let požar, ki je nastal tako, da se je premog sam od sebe zažgal. Tukajšnji prebivalci uporabljajo brezplačno toploto na ta način, da na mestih, kjer ta prihaja na površino, gradijo peči, v katerih pečejo kruh in kuhajo čaj.

V tem kraju, kjer pod zemljo že mnogo stoletij gori premog, so odkrili 14 jam, od katerih je vsaka visoka okoli 8 metrov.

130 TON ZEMLJE NAENKRAT

Ime »Le Tourneau« vedno zno-va srečujemo pri velikanskih transportnih strojih za posebne namene. Ta ameriška firma je pred kratkim izdelala 33 metrov dolgo vozilo, ki je zmes traktorja z dvema priklopcema in bagerja. Orjaški Diesel motor poganja električni generator, ki oskrbuje z električnim tokom elektromotorje, ti pa poganjajo vsako izmed osmih pogonskih koles posebej. Vozilo upravlja en delavec, nagradi in odpelje pa v enem gibu dobrih 130 ton zemlje. Uporabljali ga bodo predvsem za gradnje velikih kanalov in cest.

JABLANA, KI SE SAMA POMLAJA

Ne le človek, tudi rastline si skušajo podaljšati življenje. Pomlajevanje v rastlinskem svetu je znanstveno dokazano, ni pa še dognan vzrok tega zanimivega dogajanja. Izreden primer te vrste so našli v ukrajinski vasi Andrejevka. Na tainkajšnjem šolskem vrtu raste jablana, ki po ugotovitvah strokovnjakov rodi že nad 150 let in se je v tem času najmanj dvajsetkrat pomladila.

Pomlajuje se jablana takole: Svoje veje usmeri najprej navzgor, kakor se to dogaja pri vsaki jablani, nato pa jih skoraj pravokotno obrne proti zemlji. Brž ko se dotaknejo tal, se veje ukoreninijo in tvorijo novo debla. Nato raste drevo spet normalno v višino. Ker se je to pomlajevanje že večkrat ponovilo, se je jablana primerno razširila. Premer njene krošnje znaša 40 metrov.

Uživajte čimveč medu!

Da je med zdrava in krepljena hrana, jih bolniških in vedno z odličnim uspehom. Zdravilo je preprosto: tri kavnine žličke medu v kozarec vode!

Mladini priporočata uživanje medu po tekmah, po napornih treningih, po dolgem učenju in pred njimi.

Zdravnika sta poročala o svojih dognanjih na zboru pariških zdravnikov in dejala, da učinkuje to sredstvo izredno hitro. Popolna telesna in duševna osvežitev se čutili takoj, ne glede na stopnjo utrujenosti, in drži po več ur. — Torej kadar bo naneslo, da boste zelo utrujeni in ne boste imeli priložnosti, da se spočijete, si pripravite osvežilno pijačo iz treh kavnih žličk medu in kozarca vode.

Vzdržljivost

W. H. Hagward (Južna Afrika) je leta 1953 v Angliji pretekel v 24 urah 268 km 710 ml Med tekom je pojedel 1 kg sladkorja in 16 jajc, na teži pa je izgubil 4 kg. Dolžina metrov, ki jih je pretekel, je daljša od dolžine šestih maratonskih tekov.

V šestih dnevih je Anglež George Littlewood pretekel na neki ameriški stezi 1053 km 870 m.

Kitaški mornar Poon Lim je izdržal na majhnem splavu 133 dni. Ko je plul z ladjo po Atlantskem oceanu, se je namreč le-ta potopila. Po 133 dneh so ga ribiči rešili. Tehtal je 32 kg, čeprav je bila njegova normalna teža 70 kg.

Francoz Raymond Le Grand se je leta 1956 11 ur in 21 minut vozil s kolesom, ki je imel en sam pedal in se ni z nogo niti enkrat dotaknil zemlje.

... da čebela zleti ob dobri paši na dan tudi 40 krat in pri tem obišče 5000 cvetov;

... da je bil prvi koledar narejen tako, da so vrezovali na drevesa zarez;

... da je v panju 80.000 čebel, ko je roj na višku razvoja in ima pri tem še 50.000 zalege;

... da so prestopni dnevi uvedeni v koledarju že od leta 46 pred našim štetjem.

Uvedel jih je rimski vojskovodja in državnik Gaj Julij Cezar;

... da daje največ kavčuka brazilska rastlina Hevea brasiliensis, ki raste ob reki Amazonki v Braziliji. Na hektar da okrog 1000 kg kavčuka, medtem, ko ga da gumovec (Ficus elastica) le 100 kg na hektar;

Ali že veste ...

SAMOTA IN NESREČNA STAROST

Število starih ljudi, sprejetih v psihiatrične bolnišnice, se je povečalo neprijetno bolj, kot bi smeli pričakovati glede na rastoče število starih ljudi.

ROMAN II. del 19

Mimi Malenšek Konič

Dominik je jezno odstopil za korak od ognjišča. »Ni sem vedel, da ljudi moje skladišče tako boli! Kaj jim mar? Če svoje blago zmečem v vodo, nikomur nič mar!«

»Kaj se pa ježiš?« je škodoželjno odvrnil Šmitek. »Saj te ne bo konec, čeprav se ti kupčija ustavlja! Preveč bogat si! Ti si edini obogatel v zadnjih dvajsetih letih. Vsi drugi smo se komaj obdržali.«

Dominik se je pomiril, si na ognjišču prižgal cigareto in zbadljivo menil:

»Ti boš najbrž tudi kmalu v Družbi.«

Šmitek ni odgovoril naravnost. »Rogovilec je pristopil,« je dejal.

»Ejaaa? Pa tak skopuh?«

»Tri tisoč je dal.«

»Ne bo jih več videl.«

»Misiš?« Šmitku pogovor ni ugajal. Sunil je čolniček v kraj in rekel: »Za danes je dovolj. Ali greš v hišo?«

»Ne.«

Odšla sta iz vigenca. Zunaj sta postala. Dominik je čutil, kako se mu Šmitek izmika. Takrat, ko so ustanavljali Družbo, je bil čisto na njegovi strani. Zdaj pa je z obema rokama pograbil delo, ki mu ga je ponudil Hetori. Eh, ljudje!

Šmitku so šle misli v drugo smer. Gledal je proti Hetorijevi hiši. V pisarni je gorela luč. Najbrž je tam agent, ki je prinesel naročilo. Dominik naj govori tako ali drugače, Družba bo le spravila dobiček. Šmitku je postalo žal, ker ni pristopil. Odkar je Družba začela delati, se je čutil potisnjene v kot, obsojenega na to, da bo počasi izhiral.

»Lahko noč, Korle,« je čez čas rekel Dominik. »Pa čvrsto zgrabi! Morebiti se bo tebi splačalo, kjer se Hetoriju ne splača.«

»Lahko noč,« je skozi stisnjene zobe zamrmral Šmitek. »Ti pa glej, da se ne boš nazadnje še sam opletal okrog Družbe!« Šmitek je izginil v hišo, ne da bi čakal odgovora.

Dominik je slabe volje odhajal skozi Spodnji konec. Ta tudi, je razmišljal o Šmitku. Naročilo je že prevzel. Ne bo dolgo, ko se bo prismočil k Družbi. Nazadnje bom res ostal čisto sam. Zmeraj sem si želel biti sam, zdaj pa ... Težko je zavzdihnil. Začutil je, da ga je te velike osamljenosti strah.

Iz Hetorijeve pisarne je vrel smeh na cesto. Dominik je nehote obstal in prisluhnil. Hetori je rekel:

»Če ga zdaj zvrnete kozarček, vam ne more več škoditi! Pogodbo smo podpisali, svoje procente ste zaslužili ...«

Na to se je zasmel Johan, težko in grgrajoče.

Kako se smejejo, je pomislil Dominik. Zdelo se mu je, da ga v prsih peče. Spomnil se je, kako je popoldne lovil zastopnika po trgu. Johan ga je videl — gotovo je uganil, zakaj! Tako ponižanje! Eh, prekleto!

Pesek na domačem dvorišču mu je zoprno škripal pod nogami. Postal je pred vrati in se zagledal v luč. Lastna hiša se mu je zazdela tuja — najraje bi ne stopil vanjo.

Ko je šel noter, se je ogledal po poslih. Od hlapcev je našel doma samo starega Jožo, druga dva sta odšla v trg. Dekli sta v kuhinji pomivali posodo. Dominik je jezno pomislil, čemu neki je treba v hiši toliko poslov, ki večidel postavajo. Odkar se kupčija ustavlja in tudi vozarjenja ni več, bi lahko opravili z dvema, tremi ljudmi. In te dekile, pa še Vida povrh! Ali je Ana čisto nora? — Stopil je v hišo in rekel Joži:

»Miha in Tonč naj zjutraj prideta k meni.«

Starec je prikimal. »Ali bo voznja? Naj začnem ponoči krmiti konje?«

»Ne. V drevošec bosta šla. V spodnjem drevošču je dovolj lesa za tri, štiri bukove kope. Kopo bosta kuhala. Ti boš že nekako opravil živino. — Prav res ni treba, da bi kupovali oglje, ko ga lahko sami kuhamo.«

Potem je šel v zgornjo hišo. Ano in Vido je našel doma. Ana je pletla, dekile je vzelo prtiček. Ko je vstopil, je naglo odšla, da bi mu prinesla večerjo. Ana ga je pogledala iznad naočnikov.

»Pozen si. Mi smo že večerjali.«

»Ali fanta ni doma?«

»Ne.«

»Noben večer ga ni doma. Ni čudno, da si ljudje marsikaj mislijo.«

»Kdo je kaj rekel?«

Ni odgovoril. Zagledal se je v Vidin prtiček, ki je ležal na mizi, nerodno prijel vezenino in jo spet odložil. »Ali dekletu ne znaš dati drugega dela?« je zarezal v Ano.

»Kaj pa naj bi delala zdaj, zvečer?«

»Ti si neumna!«

Ana je odložila pletenje in ga presenečeno gledala. »Kaj pa ti je nocoj?«

»Nič!« je porglljivo rekel Dominik. »Nič!« je poudaril z rastočo nejevoljo. »Samo tvojega gospodinjstva sem si! Štiri babnice v hiši — kaj le počnete ves ljubi dan? Kaj-pak — Vida poseda pri tebi kot kaka gospodična in veze prtičke, namesto da bi si zavihala rokave in pošteno zgrabila!«

»Ne moreš ji očitati postopanja!« se je razjezila Ana. »Ko bi bile druge dekile otorej, bi bila lahko vesela!«

»Eh, sama gosposčina vas je,« je rekel Dominik.

»Gosposčina?« ga je prezirljivo zavrnila Ana. »Pri nas pa res! Španovec bi pogledal ali Hetorijeve!«